

66. évf., 2012. II. 16., ára 50 dinár

6

Jó Pajtás

Karnevállok ideje

A Szerbiai Gyűjtők Egyesületeinek Szövetsége az idén 42. alkalommal szervez rendkívül gazdag tartalommal nemzetközi kiállítást a gyűjtők, kézimunkázók, kézművesek és amatőr festők részére.

A több mint négy évtizede évente megrendezésre kerülő kiállításnak a diákok és az óvodások is a résztvevői. A kezdetektől képzőművészeti pályázatot hirdetünk számukra, évente megújuló tartalommal. A MIREK (ez a szerb elnevezése a kiállításnak) idején választható témái:

I. NOÉ BÁRKÁJA – az adott sémába (a mellékelt eredeti méretben) rajzolják be a gyerekek az általuk elképzelt bibliai történetet. A munkákat 50x70 cm-es kartonra kell kasírozni, álló alakban.

II. NOÉ BÁRKÁJA – ez a feladat a szárnyaló képzeletnek ad teret. MI AZ, AMIT ÉRDEMES MEGMENTENI AZ UTÓKOR RÉSZÉRE? Mit tennél fel mai világunkból egy képzeletbeli bárkára, mert ÉRTÉK, SZÜKSÉGÜNK VAN RÁ?!

Ezeket a munkákat is 50 x 70 cm-es kartonra kell kasírozni.

A pályamunkákon a helység és az iskola nevének kívül fel kell tüntetni az óvodás vagy tanuló és a pedagógus nevét is.

Képzőművészeti pályázat

Az iskolák és a pedagógusok helyezés elismerő oklevélben részesülnek, a legsikeresebb intézményt serleggel jutalmazták a szervezők.

Amennyiben a gyerekek is névre szóló helyezés oklevelet igényelnek, nekik a részvételi díj 50 dinár.

A vállalkozó szellemű gyerekek makk formájában is elkészíthetik a bárkát, 50 cm-es hosszúságban.

A következő címre:

ID. KOVÁCS GYULA ÁLTALÁNOS ISKOLA
42. MIREK
24340 STARA MORAVICA

Sikeres, jó munkát kívánunk a szervezők.

Kapcsolattartás, információk a következő e-mail címen:

pebokft@gmail.com

Tárgy: **Badáéknak**

A beküldési határidő március 25.

Negyven évvel ezelőtt, az 1972-es olimpián, Münchenben találkoztam ezzel a csodabogárral. Béchi Manoulo tuniszi sportfotós magán hordta az egész gyűjteményét.

Ma már nincs lehetőség új jelvények gyűjtésére, ezért izgalmasak a hobbis találkozók, cserenapok, ott még találni egy-egy érdekes trófeát a régiékből, nemrég Budapesten a Magyar Olimpiai Akadémia szervezésében 93 olimpiai témájú gyűjtemény tulajdonosai csereberéltek.

E sorok írója örömmel nyugtázza, hogy a jelvények mellett birtokába került a sydney-i olimpia belépőjegye is. Egyébként egy teljes, 1000–1500 darabból álló tematikus gyűjteményhez öt-hatezer euróért lehet hozzájutni.

Bácskossuthfalván, a 42. MIREK-en is láthatók lesznek majd jelvénygyűjtemények, de ott lesznek az egykor olcsóságukért igen népszerű, ma viszont már igazi ritkaságnak tekinthető, ennél fogva nagy eszmei értékű gyufa- és hoteltálcák is.

A szervezők külön bemutató kiállítási anyaggal ismeretlik meg az érdeklődő hobbisokat, elmondják, mit lehet és mit érdemes gyűjteni. Kérdéseikre az érdeklődők április 9-e és 14-e között Bácskossuthfalván, az Id. Kovács Gyula iskolában kaphatnak választ.

MIT SZERETNÉL LÁTNI A 42. MIREKEN?

Akinek már most van kérdeznivalója, ötlete megteheti e-mailben, cím: **pebokft@gmail.com**, közülük hárman könyvet nyernek.

B. I.

Hull a hó, hull a hó, mesebeli álom...

Elénekelhetitek a rég tanult gyermekdalt, mert végre itt van a várva várt hó. Napokig csak hullott, hullott, s olyan nagy lett, mint valamikor. Igaz, kicsit megkésett, de most annál nagyobb az öröm, hisz újra itt a szünet, a rendkívüli tanítási szünet. Az oktatásügyi minisztérium pénteki ajánlását követően ugyanis több vajdasági település vezetősége döntött úgy, hogy a rossz időjárási viszonyok miatt szünetel az iskolákban a tanítás. Így történt Óbecsén is.

Nagyon szeretem a telet. Nemcsak a síelés miatt, hanem azért is, mert gyönyörű ilyenkor a természet...

A Tisza-partra igyekszem, mert a töltésen jókat lehet ereszkedni, s kíváncsi vagyok, vajon szánkóznak-e ebben a nagy hidegben is a gyerekek? Csakhamar odaérek, és sok ismerőst látok. Azt tapasztalom, hogy az óbecseiek nem ijedtek meg a farkasordító hidegtől. Megtelt a töltés szánkóznival, kipirult arcú gyerekekkel, felnőttekkel.

Először Pál Orsolyával találkozom. A Sever Đurkić iskolába jár. Nagyon örül a sok hónak, s máris ereszkedik le a töltésen.

Továbbhaladva nagy fiú társaságban találok Sápi Ferikét, aki a Zdravko Gložanski iskola hetedikese. Csak szúszkálni jött le a Tisza-partra, s máris ereszkedik lefelé.

Itt van Rajsli Dániel és Tamás is. Ők a szüleikkel jöttek le szánkózni.

Angeli Marina a Petőfi Sándor iskola hatodikosa. Természetesen ő is örül a hirtelen jött sok hónak, szünetnek, meg...

– Jó itt ereszkedni, szánkózni – mondja –, de azért is örülök nagyon a szünetnek, mert a jövő héten két ellenőrzőt is írtunk volna, mégpedig matekból és magyarból, s így több időm marad ismételni.

Vermes Nándor már középiskolás. Egyedül ő sznobordozik most.

– Karácsonyra kaptam a szüleimtől – dicsekszik –, s lejöttem ide a töltésre egy kicsit tanulni, s majd csak aztán merészkedek a hegyekre. Nekem most a töltés a hegy...

Kis társasággal jött le szánkózni Kiss Csongor. Ő is petőfisi, csupa hó a nadrágja, kesztyűje... Ki tudja, hányszor hempergett már meg a puha hóban. Nem szánkóval ereszkedik, hanem szalmával tömött nejlonzsákkal.

– Kicsit megkésett ez a hó – jelenti ki Csongor –, a téli szünetben kellett volna, hogy essen. De így is jó. Örülök a hónak, meg hát a szünetnek is. Jó a nejlonzsákkal ereszkedni, mert jobban csúszik, meg nem olyan hideg, mint a szánkó.

Harkai Réka is a társasághoz tartozik, a Sever Đurkić iskolába jár, ő is élvezzi a havat, a szünetet. Még egy csusszanás, s máris mennek haza. A nap is lemenőben van már. Hiába, hideg van. Biztosan van mínusz 10 fok, pedig még csak négy óra.

Koncz Erzsébet

Sápi Ferike: Irány lefelé!

Vermes Nándor

Pál Orsolya

Rajsli Tamás és Dániel

Kiss Csongor indulásra készen

Marina és a tesója

Ha ledob a ló, pattanj vissza a nyeregbe!

Az életben sajnos nem sikerül mindig minden. Küzdünk a céljainkért, az álmaink megvalósításáért, a győzelemért vagy csak egy jó osztályzatért, de megessik, hogy törekvésünket nem koronázza siker. A kudarcral szembenézni pedig nem könnyű, a szomorúság, csalódottság, vagy éppen a düh megkeseríti a percek, elveszi a kedvünket, hogy még egyszer nekifussunk a dolgoknak. Szerencsére a legtöbb esetben ez csak átmeneti állapot, és néhány napon belül újult erővel és tele reménnyel vágunk neki az újabb feladatoknak, kihívásoknak.

Sebők Viktóriával, László Blankával, Mészáros Fannival, Süli Attilával és Skocsosvski Zsolttal, a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola nyolcadikos tanulóival a kudarcról beszélgettünk. Elmesélték, milyen kudarcok érték őket, hogyan élik meg a sikertelenséget, és hogyan küzdik le a rossz érzéseket.

– Ha valamit elgondolok, amit nagyon szeretnék, és az nem sikerül, az elég nagy kudarcélmény – mondja Attila. – Elsősorban a sport terén érzem ezt, a hat év alatt, amióta sportolok, elég sokszor ért már kudarc. A falmászásban szeretnék eredményeket elérni, hiszen a sportmászás nemsokára olimpiai sportág lesz, és szeretnék oda bejutni. Nagy csalódás volt számomra, hogy tavaly nem sikerült megnyernem az országos versenyt, csak második lettem, hiszen csak azok mehetnek az olimpiára, akik sorozatban három országos versenyt megnyertek. Elég nehéz volt ezzel szembenézni. Ha kudarc ér, akkor otthon edzek valamit, hogy így vezessem le a feszültséget. Inkább dühös és feszült vagyok ilyenkor, mint szomorú, de könnyebben elviselem, ha nem más miatt, hanem saját hibámból ér sikertelenség. Viszont a kudarc inkább ösztönöz, hiszen szeretek nyerni, és ilyenkor még jobban ráfekszem a dolgokra.

Fanni szerint az sem kellemes dolog, amikor valakit miattunk ér kudarc. Már járt így, és akkor a többiek részéről érezte is a neheztelést.

– Könnyebb megemészteni, ha csak a saját kudarcunkért vagyunk felelősek, vagy más okozta a mi kudarcunkat. Ugyanakkor más sikere felnagyítja a mi kudarcunkat, még ha örülünk is, hogy a másiknak sikerült az a valami. Mindig eltervezem, hogy mit akarok, aztán jön a gondolat, hogy én arra nem vagyok képes. Akkor magamba zuhanok, majd átgondolom még egyszer, és betervezem a b pontot is, aztán rájövök, hogy az sem jön össze. Végül belevágok, és csak az munkál bennem, hogy magamnak akarok bizonyítani. Nem hiszek saját magamban, mégis inkább sikerorientált vagyok. A kudarcélmény elkedvetlenít, napokig önsajnálathoz merülök, de igyekszem elterelni a gondolataimat, aztán legtöbbször megpróbálom újra, csak kisebb elánnal, mint először. A barátság területén is ért már kudarc, és szerintem ilyenkor sokkal nagyobb a csalódás.

Viktóriát is elsősorban a sport terén érték kudarcok, ő ugyanis lovagol.

– Főként magamnak szeretném bebizonyítani, hogy meg tudom csinálni. Ha kudarcot vallok, magamra haragszom. Néha magamba fojtom ezt az érzést, néha hisztizek, de amikor keresztül megy rajtam, újra nekivágok. Van, hogy egyedül próbálok túljutni a rossz érzéseken, máskor megosztom őket a barátaimmal. A sportban sok kudarc érhet minket, főleg, ha túl nagy az önbizalmunk, és azt gondoljuk, hogy meg tudjuk csinálni, holott ez még túl nagy lépés számunkra. Ám ha engem más területen ér sikertelenség, akkor viszont a sport nyugtat meg. Kudarc a zene vagy a művészetek terén, sőt a szerelemben is érhet minket. Szerintem könnyebb, ha a kudarcért nem mi vagyunk a felelősek, habár általában én akkor is magamat hibáztatom, ha nem én vagyok érte a felelős.

Blanka úgy érzi, igazán nagy kudarc még nem érte, bár vannak dolgok, amik nem sikerülnek neki.

– Legtöbbször magamba zárom a kudarc miatti rossz érzéseket, a környezetemet pedig

halálra idegesítem, és rengeteg gondolkodom rajta, hogy hogyan is lesz tovább. Az utóbbi időben azt is átgondolom, mi lesz akkor, ha nem sikerül az a valami, és felkészülök a kudarcra is, de persze mindent megteszek, hogy sikerüljön. Szerintem így könnyebb feldolgozni, ha kudarc ér. Egy ideig jártam balettra, és ha a fellépések nem sikerültek, attól eléggé kiborultam, a csellózás terén is volt már kudarc, ha nem ment, mindig hanyagolni kezdtem a gyakorlást, egyszer még a vonómat is eltörtem mérgemben. A balettot lehet, hogy majd folytatni fogom, és a csellózással sincs gond, de amint nem úgy halad a dolog, ahogy akarom, elmegy tőle a kedvem. Türelmes vagyok, és képes vagyok újra meg újra megpróbálni valamit, de fontos, hogy érezzem a sikert, mert nem vagyok eléggé magabiztos.

Zsolt szerint valamennyire fel lehet készülni a kudarcra, főleg ha tudjuk, hogy kicsi az esélyünk a sikerre, de ha meg vagyunk győződve róla, hogy valami biztosan sikerülni fog, akkor a kudarcra nem nagyon gondolunk.

– Szerintem nem szabad csak a kudarc elkerülésére gondolni, mert minél inkább el akarjuk kerülni, annál kisebb az esély a sikerre. Úgy kell hozzáállni a dolgokhoz, hogy sikerülni fog, erre programozzuk be az agyunkat is. Engem megvisel a sikertelenség, ilyenkor ideges és undok leszek, magamba zárom a rossz érzéseket, de szerencsére hamar keresztül megy rajtam. Ezek vagy iszok valamit, vagy veszek egy fürdőt, és attól kissé megnyugszom. A víz ellazít. A kudarc után először elmegy a kedvem, de azután még erősebben kezdek küzdeni. Ha kudarcokról van szó, akkor a próbafelvételi jut eszembe, ami nem úgy sikerült, ahogy vártam. Régen teniszeztem, és ha nem nyertem, kudarcéknál élttem meg, most pedig azért vagyok csalódott, mert zenekart szeretnék alapítani, de többszöri próbálkozás után sem jött még össze. De nem adom fel.

Sztojánovity Livia

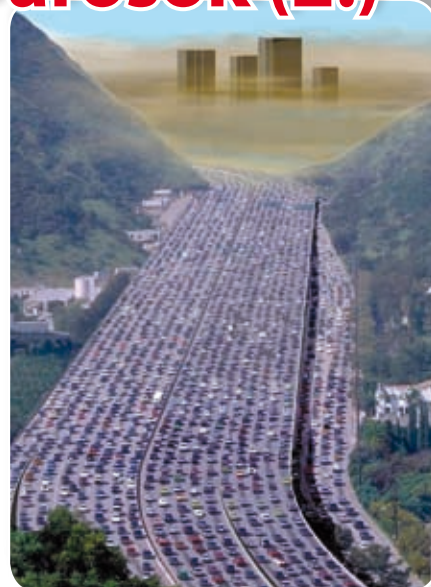
Éghajlatmódosító nagyvárosok (2.)

Mint már a múlt héten említettük, a Föld lakosságának nagy része városokban él. Az urbanizációnak azonban nemcsak előnyei, hanem hátrányai is vannak. Ezek közé sorolható, hogy a nagyfokú ipari koncentráció, a zsúfolt közlekedés és a fűtés levegőt szennyező hatására kedvezőtlen éghajlatváltozás indul el a metropoliszokban. Mi minden hat még ki a nagyvárosok éghajlatára?

Az egészségkárosító hatású légszennyező gázok a városi levegő minőségének – sokszor drasztikus mérvű – romlását okozzák. Napjainkban a korszerű technológiák bevezetése és a szigorú nemzetközi egyezmények ugyan csökkentik az emissziót, a mérések azonban még mindig azt mutatják, hogy a meteorológiai helyzettől függően a városok területén továbbra is kialakulhat egészségre káros szennyezőanyag-koncentráció. Különösen a közlekedés és a fűtés által kibocsátott kén-dioxid és nitrogén-oxidok, valamint a nitrogén-oxidokból fotokémiai reakciók során keletkező ózon okozhat veszélyhelyzetet. Az ózon az oxigén háromatomos változata. A légkörben 12–50 kilométer magasban (a sztratoszférában) hozzájárul a Napból érkező káros ultraibolya sugarak kiszűréséhez. Az ember által kibocsátott freonok a légköri áramlási rendszer révén a légköri ózonpajzsig jutva lebontják az ózonmolekulákat. A felszín közelében ellentétes folyamat játszódhat le. Az ózon létrejöttét elősegítő szennyező anyagok mennyisége itt olykor úgy megnövekedhet, hogy ez túlzott ózonkoncentrációt eredményezhet. Ez épp annyira kedvezőtlen, mint a sztratoszférabeli ózonszökkenés. Az ózon ugyanis mérgező gáz. A városok „ózendús” levegője tehát káros az egészségre. A szennyező anyagok hatása az áramlási viszonyoktól függően gyakran a város határain kívül is érzékelhető. A szél irányában haladó városi szennyezőanyag-csóva a külterületek fölé is szennyezettebb levegőt szállít. Az is előfordul,

hogy a kémiai-meteorológiai tényezők együttes hatására a városon kívül szennyezettebb a levegő, mint a belvárosban. A légszennyező anyagok általában a gyors, függőleges átkeveredés révén felhígulnak, s a koncentrációjuk csak rövid ideig lesz nagyobb az emberre káros kritikus értéknél. Néha azonban fordított (inverziós) hőmérsékleti rétegződés alakul ki. A felszínhez közeli hideg légréteg fölött ekkor melegebb „fedőréteg” zárja le a várost. Ebben az esetben csak a meleg légtömeg alatti, esetenként 200–300 méteres keveredési rétegben mehet végbe az átkeveredés, a légszennyező anyagok felhígulása. Ez az időjárási helyzet, amely nemegyszer környezeti katasztrófához vezethet. Ilyen volt az Egyesült Államokban a (pennsylvaniai Donora városban) 1948. október 26-án bekövetkezett katasztrófa. Akkor az intenzív inverziós hőmérsékleti rétegződés következtében a település gyáraiból kibocsátott kén-dioxid a tartós köddel elegyedve egy 40 méter vastag keveredési rétegbe szorult, s ez a helyzet négy-öt napon át nem változott. A körülmények eme szerencsétlen összecsapása miatt huszonkét ember meghalt, és tizennégyezer emberen mutatkoztak a kén-dioxid-mérgezés tünetei. A nagyvárosoknak ma már olyan mérőhálózata és riasztórendszere van, amely megakadályozhatja a fentihez hasonló katasztrófák kialakulását.

A szél sebessége nappal a városon belül csökken. A házak akadályozzák a légmozgást. Éjszaka azonban mechanikai turbulenciát keltve ugyanezek a házak nagyobb szélsebességet gerjesztenek a külterületihez képest. Az eltérés nem túl nagy: néhány százaléktól 10–20 százaléig terjed. A hőmérséklet növekedésével a relatív nedvesség értéke csökken. A városi környezetben is így van ez. A magasabb felszínközeli hőmérséklet ugyanakkor nyáron instabillá teszi a légkört, ami erős függőleges feláramlást beindítva felhőképződéshez vezet.

Szmog Los Angelesnél

Ezek a gyors feláramlású zivatarfelhők a jégeső kialakulásának esélyét is növelik.

A város szennykibocsátásának meghatározott időbeli menete van. Hétköznapokon például a közlekedés kiváltotta légköri szennyeződés nagyobb, mint a hétvégén. Ilyenkor több kondenzációs mag jut a levegőbe. Statisztikailag kimutatható, hogy a városok környezetében hétfőtől péntekig a legerőteljesebb a csapadékhajlam. E magasabb hőmérsékletű környezetben a hó is hamarabb kezd olvadni.

A változó városi éghajlat gyakran rossz közérzet forrása, ugyanakkor a magasabb őszi és tavaszi hőmérséklet bizonyos mértékben növeli az otthonosság érzetét. A fűtésre fordított kevesebb energia szintén a városi élet mellett szól. Ám ha arra gondolunk, hogy ezek a látszólag kedvező hatások milyen áron alakulnak ki, akkor már korántsem üdvözölhetők örömmel a nagyvárosok éghajlatváltozásai.

B. J.–M. R.

Megalopolisz

Szmog Kína fölött

Megkülönböztető jegyek a madaraknál

A madarak legjellegzetesebb sajátossága a csőrük. Az erősen lefelé görbülő, kampós felső kávból és az ebbe beilleszkedő, fölfelé hajló alsó kávból áll. A felső káva tövében egy csupasz, toll nélküli terület található, a viaszártya – itt vannak az orrlyukak.

Egyedi felépítésének köszönhetően a papagájszár igen mozgékony. A felső káva ugyanis különleges izülettel kapcsolódik a koponyához, és olyan rugalmas, hogy a madár nagyon szélesre táthatja a csőrét. A papagáj igen sokféle feladat elvégzésére használhatja csőrét, a tollszedéstől vagy a fiókák táplálásának finom mozdulataitól a legkeményebb magvak hatalmas erő kifejtését igénylő szétroppantásáig.

A papagájok lába is különleges. Míg a madarak többségénél három lábujj előre-néz, egy pedig hátrafelé, a papagáj lábán a két belső ujj előre, a két külső pedig hátrafelé mutat. Ez a „kettő-kettő” elrendezés – amely némely más fakúszó madáron, például a harkályon is megfigyelhető – lehetővé teszi, hogy az állat jó erősen megkapaszkodjon az ágakban.

Ezek a madarak fürgén, akrobatikus ügyességgel másznak, az erdő lombkoronájában még a legvékonyabb ágakig is följutnak, így azokhoz a gyümölcsökhöz, virágokhoz és magokhoz is hozzáférhetnek, amelyek más, hasonló természetű élőlények számára már nem elérhetők. Mászásokor csőrüket harmadik lábként is használják: mint valami csáklával, úgy horgonyozzák vele magukat az ághoz, majd izmos nyakuk és lábaik összehangolt mozgásával átlépnek egyik ágról a másikra.

Sok papagáj a legélénkebb és legmutatósbab színezetű madarak közé tartozik,

s még a fakóbb barna, szürke vagy fekete tollazatú fajokon is gyakran fellelhető a vörös vagy sárga tollak egy-egy ritkító foltja. Az Ausztráliában, Új-Guineában és Indonéziában honos sokszínű lóri például rászolgált a nevére: kék, narancssárga, sárga és zöld színeivel káprázatos látványt nyújt. A legtöbb papagáj alapszíne azonban zöld, és tollazatuk rikító színezete ellenére ez az alapszín kiválóan álcázza őket a fák lombja között.

Az élénk színű tollfoltok valószínűleg elmosódottabbá teszik a papagáj körvonalát, és így elősegítik, hogy elrejtőzzön a ragadozók elől.

A papagájok sok időt töltenek tollászkodással – tollazatukat csőrükkel gondosan tisztogatják. Fejtollaik különösen könnyen beszennyeződhetnek az érett gyümölcstől, a nektártól és más tápláléktól, ezért e madarak között kifejlődött az a viselkedésforma, hogy egymás tollazatát – főleg a fejtollakat – szertartásosan ápolják.

Milyen tevé a dromedár?

Már évezredek óta tartják háziállatként az egypúpú tevé. Számos délkelet-ázsiai és észak-afrikai közösségben a teve a legfőbb haszonállat.

– A dromedár teve púpja a táplálék tárolására szolgál. Bundája megvédi a hideg sivatagban, ugyanakkor hűvösen is tartja a nagy hőségben.

– Az átlagos magassága eléri a 2 métert.

– Súlya 450–635 kg.

– Az egypúpú teve 12–15 évet él.

– A veséi olyan hatékonyak, hogy a sós vizet is fel tudják dolgozni, ami a sivatagban gyakran az egyetlen rendelkezésre álló vízforrás.

– A dromedár teve hónapokat is kibír víz nélkül, de akár 135 litert is megiszik egyszerre, hogy pótolja a hiányt.

– A kis tevé borjúnak hívják. Egy alkalommal csak egy borjú születik.

– Elveszítheti testsúlyának akár 40 százalékát is, anélkül, hogy maradandó károsodást szenvedne.

– A púpját használja a zsír tárolására, amit minimális vízvesztéssel energiává tud alakítani.

– Az egypúpú teve uralja a zord környezetet. Széles patái könnyen elbánnak a laza homokkal, a durva sivatagi növényekkel is beéri, így nem is csoda, hogy sokszor a „sivatag hajójaként” emlegetik.

– A teve nem izzad, hiszen az pazarlás lenne. A nagy hőmérséklet-ingadozást is nagyon jól viseli.

– Hogy energiát és vizet takarítson meg, a teve, amennyire csak lehetséges, kerüli az ütetést és vágatást. Ehelyett lassan lépeget, egyszerre mozgatta ugyanazon oldal elülső és hátulsó lábait, amitől kicsit szokatlannak tűnhet a járása.

– A vemhességi idő vége felé, a terhes egypúpú elhagyja a csoportot. Elszigetelten ad életet egyetlen borjának, majd rá egy napra visszatér a csordához, amikor a kicsi már képes járni.

– Az első évben, a borjú az anyja zsíradékban gazdag tejével táplálkozik, bár már születésétől tud növényeket rágcsálni, és két hónapos korától kizárólag növényekkel is táplálkozhatna.

– A teve púpja leereszkedhet vagy lelohadhat, aszerint, hogy mennyi használtott el az ott tárolt tartalékokból.

– A dromedár tevének egy púpja van, elentétben a baktrián tevével, amelynek két púpja van.

Plankoló mókus a Facebookon

A testfeszítő örületnek nincsenek faji korlátai, a lazuló mókust is plankolóként (furcsa pózokat fölvevő) tölték fel a Facebookra.

A sasszemű Joanne Williams fedezte fel a parkban élő állat plankját, majd miután lencsévégre kapta, azonnal fel is tolt a Facebookra. A deszkán henyélő mókus nagyon cuki. Az amerikai Joanne különben igazi villámfotós, a szerte folyamatosan az expógombon lapul az ujjja.

Gyakran lövöldözők spontán és gyorsan, minimális tervezéssel vagy előre megfontoltsággal, mivel fényképeim alanyai általában nagy sebességgel mozognak. Ha közben leállnék gondolkodni, mit és hogyan kéne, mire kitalálnám, rég elmúlna a pillanat – mondja a floridai fotós.

Egy közös azonban minden fotómon akad, igyekszem az állatokat „humanizálni” emberi szituációkban, helyzetekben vagy környezetben ábrázolni, jó adag humorral fűszerezve – ecseteli munkája lényegét Joanne. Képei között akad egy pár igazi csemege, például egy autó hátsó szélvédőjében pózoló, tollászkodó madár, egy durva grimaszt vágó majom, vagy egy saját fejének furcsa pozícióján meglepődő, kitekert nyakú bagoly.

HOROG

Léki horgászás

Eszetekbe ne jusson!

A mikor ennyire bekeményít a tél, és ez huzamosabb ideig eltart, a horgászokat marcangolni kezdi a zsákmányolási viselkedés. A természethez szokottak nehezen viselik el a szobafogságot. Ezért, amint lazít a hideg, veretnek a vízpartra. Azaz veretnének. Mert vízpartot ezekben a napokban széles e tájakon aligha lehet találni. Hó mindenütt, ahol pedig a víznek kezdődnie kellene, ott jég áll. Vagy úszik. De olyan sűrűn, hogy nem látszik tőle a víz.

A világ egyéb szögleteiben azonban vannak olyan vidékek, amelyeken a mostani telünkhöz hasonlóak rendszeresek. Arrafelé mindig olyan a tél, mint nálunk az ide, és tovább is tartanak. A kemény telek által rendszeresen látogatott vidékek között akadnak olyanok, ahol nagy kiterjedésű állóvizek találhatók. Ezek a vidékek a horgászok számára a tél nem jelent kényszerpihenőt, mert lehetővé teszi a léki horgászatot. Ez a végsőig leegyszerűsítve azt jelenti, hogy kivágtatnak a jéggel borított tóra, lyukat vágnak a jégben – úgynevezett léket –, és azon keresztül vetik vízbe a felcsalizott horgot, amelyre ott rákap a hal... Annyira egyszerűnek tűnik, hogy szinte csábító. De eszetekbe ne jusson!

A léki horgászás terén szilárd hagyományokkal rendelkező országokban ezt a horgászatot szigorú előírások szabályozzák. Pontosan meghatározták, milyen vastagnak kell lennie a jégnek ahhoz, hogy gyalogosan rámerészkedjen bárki is. Ahhoz pedig, hogy motoros szánnal közlekedhessen rajta, a jégnek még vastagabbnak kell lennie. Tehát nem akkor mennek jégre, amikor akarnak, hanem amikor a vizek kemény télikabátja kellően megvastagszik. És van, aki ezt ellenőrzi. Tehát arrafelé sem akkor horgásznak a jég hátáról, amikor akarnak, hanem amikor szabad. Ha nem szabad, senkinek eszébe sem jut.

A mi tájainkon a léki horgászásnak nincsenek nagy hagyományai. Inkább néprajzi vonatkozását emlegetik a témával foglalkozó szerzők, mintsem foglalkoznak vele a szenvedélyes zsinórázatok. Pedig felénk is lehet léken keresztül horgászni. De, mint már mondtuk, eszetekbe ne jusson.

A léki horgászat mindig a légvágás munkaigényes művelete előzi meg. Erre a célra az utóbbi időben – a gazdag tapasztalatokkal rendelkezők mintájára – különleges lékfúrót használnak. Segítségével egy húszcentis átmérőjű lyukat fúrnak a jégben, és kezdődhet a halfogás. Igen ám, de a mi horgászunk mindig olyan nagy halat szeretett volna fogni, amely az ilyen kis nyíláson nem fér keresztül. Ezért tájainkon a léket leginkább kibaltázva vágják. Ennek előnye, hogy nem kellett beszerezni különleges lékfúrót, megtette az otthoni kisbalta. Hátránya, hogy mire kivágták vele a léket olyan vizesek lettek, hogy mehettek haza, nehogy csuka helyett tüdőgyulladást „zsákmányoljanak”.

Fúrott léken keresztül hatásosan bevethetőek a gumitáncosok

Az, ami a léken keresztül történő horgászásnak hatékonyságot kölcsönöz, tisztára élettani. A jégborította vizekben – különösen ha a jeget hó borítja – hamar elfogy az oxigén. De ha lyukat ütünk a lékben, annak környékén hamarosan javul a víz oxigénháztartása, és ennek következtében olyan életfeltételek alakulnak ki, amelyek növelhetik a halak kapókedvét. Még akkor is, ha a lék kivágása olyan zajjal járt, amely máskülönben elriasztja a halat. A lék környékén tehát, úgy tűnik, könnyű halat fogni. De eszetekbe ne jusson!

A lég kivágása végett ugyanis előbb el kell jutni arra a helyre, amely alkalmas lékvágásra. Ehhez pedig jégen kell járni. És ez az, ami miatt folyton mondogatjuk, hogy eszetekbe ne jusson!

A jégjárás rendkívül veszélyes, tájainkon pedig különösen az. Ennek ecsetelése végett elő kell venni a fizikát. A síkvidéki zárt vizekre jellemző, hogy rendszerint belső forrásuk van. Valahol a mederben bugyognak a talajból feltörő „meleg” vizek. Azért mondjuk idezőjelesen, hogy meleg, mert csupán a jég hőmérsékletéhez képes melegnek. (Nyáron hidegnek neveznénk őket, mert akkor a vizek melegebbek, mint a forrás.) Ezek a források képesek arra – és rendszerint így is van –, hogy vékonyítsák a jeget. Felülről nézve semmi szokatlan, a jég felszíne sima, rajta némi hóval. De alulról annyira elvékonyodott a jég, hogy kis súly alatt is beszakadhat. Idővel pedig a jégben lékek alakulnak ki, anélkül, hogy bárki is baltázta vagy fúrta volna őket. A síkvidéki sekély vizeken ez rendszeres jelenség. Tehát ahelyett, hogy a halak kapókedvének mibenlétével, vagy a léki horgászás gondolatával játszadoznánk, foglalkozunk a jégenjárással. Ennek első szabálya: sohasem egyedül! A második: kísérőnk legyen felnőtt! A harmadik: amit a felnőtt mond, az szent!

Vidékünk halai közül léken keresztül ragadozókra szoktak horgászni, elsősorban csukára és sügérre, de a keszegféleket is horogra lehet csalni. Egyelőre azonban nem foglalkozunk a zsákmányolási technikákkal. Egyrészt azért, mert az időjárás még túlságosan barátságtalan velünk horgászokkal szemben. Másrészt azért, mert még nem állt össze a felnőtt horgász által vezetett jégen járó csapat. És amíg ez nem történik meg, addig: Eszetekbe ne jusson.

Buzás Mihály

Tévhit, hogy a kis nyíláson keresztül nem emelhető ki nagy hal

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 16.

Julianna, Lilla, Fülöp, Illés, Dániel, Sámuel és Filippa napja.

Julianna: A Juliánusz férfinév latin eredetű név. Jelentése: a Julius nemzetséghöz tartozó, ragyogó, Jupiternek szentelt.

Sámuel: Héber eredetű név. Jelentése: Isten meghallgatott.

1600. II. 16. (412 éve)

Haladó nézetei miatt Rómában, máglyán elégették a korszak legnagyobb filozófusát, Giordano Brunót (eredeti nevén: Filippo Bruno). Az 1548-ban született itáliai természetfilozófus és dominikánus szerzetes nézetei szerint a világ végtelen – amely Isten végtelenségének felel meg –, valamint egyenértékűek és sokfélék a világrendszerek.

1937. II. 16. (75 éve)

Wallace H. Carothers szabadalmaztatta a poliamid nevű műanyagot, azaz a nyílont (olv.: nájlont). A DuPont cég 10 évig dolgozott 27 millió dolláros ráfordítással, mire az első nylon-harisnyaikat elő tudta állítani. A magyar nyelvben néhány éve megváltoztatták a nylon írásmódját, így ma már a fonetikus (?) nejlon alakot használjuk.

Február 17.

Donát, Alex, Emőd, Elek, Egyed, Brúnó és Lukács napja.

Donát: Latin eredetű név. Jelentése: Istentől ajándékozott.

Emőd: Régi magyar személynév. A régi emik (szopik) ige származékának, az emő (szopó) szónak a -d kicsinyítő képzős alakja. Jelentése: kis csecsemő.

1998. II. 17. (14 éve)

Floridában meghalt Wass Albert (teljes nevén: Szentgyörgyi és czegei gróf Wass Albert) erdélyi magyar író és költő. Választott erdélyi településen született 1908. január 8-án. Ismert könyve a Kard és kasza, amelyben több generáción keresztül tekint át a magyar történelmet saját ősi nemzetségének történetén szűrve, 1050-től egészen a jelenkorig. A funtineli boszorkány című művét az olvasók a legnépszerűbb 12 magyar regény közé választották.

1673. II. 17. (339 éve)

Párizsban a Képzelt beteg egyik előadása közben a színpadon holtan esett össze Molière (eredeti nevén: Jean-Baptiste Poquelin) író, színész, a

klasszikus francia színjátszás megteremtője. Vígjátékaiban (A mizantróp, A fősvény, Tartuffe, Képzelt beteg) kortársai vétségeit és gyengeségeit figurázta ki, nevelésszerűen tette az identitását kereső polgárság viselkedését: a törtető magatartást, a képmutatást, a zsugoriságot és a megfélemszést.

Február 18.

Bernadett, Simon, Leó, Konrád és Simeon napja.

Bernadett: A Bernát férfinév francia megfelelőjének a női párja, germán-francia eredetű. Jelentése: erős.

Konrád: Germán eredetű név. Jelentése: merész és tanács(adó).

1825. II. 18. (187 éve)

Komáromban megszületett Jókai Mór író, mesemondó, újságíró, szerkesztő. Főbb regényei: Erdély aranykora (1852), Török világ Magyarországon (1853), Egy magyar nábob (1853–1854), Kárpáthy Zoltán (1854), Szegény gazdagok (1860), A köszívű ember fiai (1869), Fekete gyémántok (1870), Az aranyember (1872), Rab Ráby (1879), A lőcsei fehér asszony (1885), Gazdag szegények (1890).

1963. II. 18. (49 éve)

Kármán Tódor, az első helikopter megalkotója Kennedy elnöktől átvette a National Medal of Science kitüntetést. A nagy matematikai tehetséggel is megáldott Kármán a budapesti Műegyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, majd ugyanitt tanáreség lett Bánki Donát mellett. Az I. világháború idején a Bécs melletti Aerodinamikai Laboratóriumba került, ahol munkatársaival kifejlesztette az első forgószárnyas katonai repülőeszközt, a PKZ-típusú helikoptert. Tevékenységét életében is több kitüntetéssel jutalmazták, halála után a Haldó és a Marson kráterek nevezték el róla.

Február 19.

Zsuzsanna, Buda, Konrád és Eliza napja.

Zsuzsanna: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: lilium.

Buda: Régi magyar személynév. Keresztnevként a 19. században újjították fel. Eredete vitás. Lehet a helység neve. Más magyarázat szerint a szláv Budimir személynévből származik. E név elemeinek a jelentése: lenni + béke.

1473. II. 19. (539 éve)

Megszületett Nikolausz Kopernikusz lengyel csillagász, a heliocentrikus világkép megalkotója. Hírnevét annak köszönheti, hogy megalkotta az égitestek kopernikuszi rendszerét. Kimondta, hogy a Föld a saját tengelye körül forog, a mozdatlan Nap körül pedig éves mozgást végez, ezt nevezük heliocentrikus világképnek.

1990. II. 19. (22 éve)

Megjelent a Photoshop. A program alapötlete két testvér, John és Thomas Knoll nevéhez fűződik. Együttműködve készítették el programjukat, melynek a Display nevet adták. Végleges otthonra az Adobe-nál találtak, a Photoshop 1.0-s, kizárólag Macintosh platformra fejlesztett verziója 1990. február 19-én jelent meg. 1991-ben került piacra a 2.0-s, majd 1992-ben a 2.5-ös verzió. Utóbbi volt az első Photoshop, amely már Windows platformon is futott.

Február 20.

Aladár, Álmos, Leona, Paula, Elemér, Leó, Paulina, Amadil és Amáta napja.

Álmos: Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem apjának a neve. Jelentése: megvett, megvásárolt; más feltevés szerint: szerző. A magyar álm szóból való származtatása vitatott, a név későbbi használatában azonban szerepet játszott a közszo is.

Leó: A görög Leon név latin alakváltozatából való. Jelentése: oroszlán.

1912. II. 20. (100 éve)

Megszületett Pierre Boule francia író (Híd a Kwai folyón, A majmok bolygója). Legsikeresebb műveit, a Híd a Kwai folyón és A majmok bolygója című regényeket meg is filmesítették.

1962. II. 20. (50 éve)

Az első amerikai űrhajós, John Glenn földköri pályán keringett a Föld körül.

Február 21.

Eleonóra, Leona, Bódog, Leonóra, György, Péter és Germán napja.

Eleonóra: Az arab Ellinor névből származik, melynek jelentése: Isten az én világosságom. Spanyol közvetítéssel került Franciaországon át Angliába, később onnan terjedt el egész Európában.

Germán: Német latin eredetű név, a latin Germanus névből származik. Jelentése: dárda, kelevéz, édes testvér, törzsökös.

1999. II. 21. (13 éve)

Nemzetközi anyanyelvi nap. Az ENSZ 1999-ben február 21-ét Banglades javaslatára nemzetközi anyanyelvi nappá nyilvánította, 2000-ben ünnepelték először. A világnapot annak emlékére tartják, hogy 1952-ben Bangladesben az urdu nyilvánították az egyetlen hivatalos nyelvvé, noha a bangladesiek anyanyelve a bengáli. Február 21-én Dakkában a diákok fellázadtak az anyanyelv elnyomása ellen. Ekkor a rendőrség összetűzött a tüntetőkkel, és öt diákot megöltek.

1848. II. 21. (164 éve)

Karl Marx és Friedrich Engels kiadta a Kommunista kiáltványt. „Kísérlet járja be Európát, a kommunizmus kísérte.” Szép elképzelés volt, de úgy tűnik, nem jött be...

Február 22.

Gerzson, Pál, Tas, Margit és Péter napja.

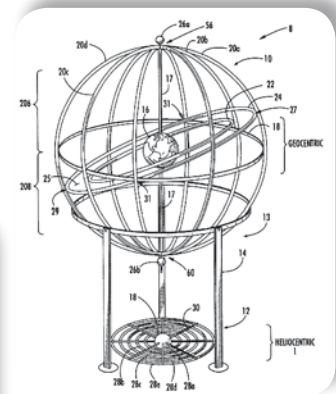
Gerzson: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: idegen, jövevény, száműzött.

Tas: Régi magyar személynév. Török eredetű, a jelentése: kő.

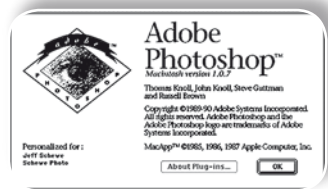
1907. II. 22. (105 éve)

A cserkészvilágnapja, a cserkészlet megalapításának emlékére. Lord Baden-Powell (Bi-Pi) volt az alapító.

1616. II. 22. (396 éve)

V. Pál pápa felszólította Galileo Galilei olasz matematikust, filozófust és fizikust, hogy ismerje el: tévedett. Az egyház – mivel veszélyeztetve érezte hatalmát – elutasította a természettudományt. Galilei heliocentrikus (Nap-központú) világképe – amely szerint a Föld mozog a Nap körül, vagyis a Föld nem lehet a világegyetem középpontja – szükségesnek tartotta, hogy a Bibliát a természettudomány által bebizonyított tényekkel magyarázzák. A Szentszék eretneknek és dogmatikai tévedésnek tartotta ezt a nézetet, mivel az eddigi vallási világképet is megkérdőjelezte, így hatalmi pozícióját veszélybe sodorta.

Neháb mester írnokiskolája

Az írás, olvasás, a számtan és a mértan tudományát az egyiptomi gyerekek is az iskolában tanulták meg. Híres tanítómesterek készítették elő őket az írnoki, orvosi, mérnöki és más pályákra. A tanítás nagyon sok pénzbe került. Ahhoz, hogy valaki írnok lehessen, már öt éves korától 17 éves koráig kellett tanulnia.

Az iskolai fegyelem igen szigorú volt. Sokszor csattogott a vízító bőréből készült korbács a tanuló hátán. A ránk maradt írások szerint: „A gyerek füle a hátán van, és mindjárt hall, mi helyt ütés éri.”

Képzeletben látogassunk el Neháb mester hírneves iskolájába, és vegyünk részt a tanításon. Neháb mester iskolája Théba város központjában állt, kőből épült, akárcsak a templomok. A tanítómester azt hirdette, hogy az iskolában maga Thot isten van jelen, aki védi a tudományokat és a művészeteket. Az egyiptomiak szerint ő találta fel az írást, s adta az embereknek, tehát nem volna illő, hogy ne köépület legyen az iskola.

A tanterem téglalap alakú volt. Négy oszlop sor húzódott benne. A két külső oszlop sor tartotta az alacsonyabb háztetőt, a két belső a magasabb háztetőt. A két háztető között ömlött a terembe a napfény, de úgy, hogy mégis árnyékos maradt a helyiség.

Neháb mester karosszékekben ül. Körülötte a terem kőpadlóján mintegy húsz ifjú: azok a tanítványok, akik nemsokára elhagyják az iskolát, hogy írnokok legyenek a fáraó valamelyik hivatalában.

A tanítványok figyelmes tekintetüket a mesterre fordítják. Neháb mester pedig arról beszél, hogy az írnokok számára az illem szabályai még fontosabbak, mint bárki másnak.

– Csak akkor várhattok tiszteletadást másoktól, ha magatok is megadjátok a kijáró tiszteletet másoknak. Csak akkor követelhetitek, hogy a szolgál meggörnyessze előttetek a hátát, ha ti is meggörnyeszítitek a hátatokat előljáróitok előtt.

Nehábnak az volt a véleménye, hogy akkor tanulja meg az ember a tudnivalókat, ha mindennap újra és újra hallja azokat az igazságokat, amelyeket már amúgy is tud.

– „Ne légy gögös a tudásodra, ne légy elbizakodott amiatt, hogy tudós vagy! Ha nálad nagyobbak asztala mellett ülsz, fogadd el az ételt, amit elébed tett, és nézd azt, ami előtted van, ne bámszkodj rá szemtelen pillantással. Ne beszélj hozzá, amíg meg nem szólít! Ha akkor beszélsz, amikor kérdez, amit mondasz, kellemes lesz a szívednek.

Ha vezető vagy, légy türelmes: amikor hallgatsz a könyörgő beszédét, ne szakítsd félbe, amíg szívét ki nem öntötte.

Ha naggyá lettél, miután csekély voltál, vagyont szereztél, miután szűkölködtél, tekintélyes ember vagy a városban, mely ismer téged, ne változz meg amiatt, ami veled történt előbb. Ne légy fukar szívé kincseid miatt...”

A magyarázat befejeztével a diktálásra (tollbamondás) kerül sor. Neháb mesternek az a tanítási módszere, hogy előbb elmondja a tudnivalókat, azután leírta a szabályokat

a tanítványokkal. A lassan ejtett szavakat először köznap írással kell lejegyezni, majd az így leírt szöveget délután át kellett írni az ünnepélyes írásjeggyel (a hieroglifákkal). Ha a tanuló egyszer hallja a magyarázatot, majd a diktálás nyomán leírja az egyszerűbb írással, azután figyelmesen átírja az ünnepélyes írásformába – nagyjából már meg is tanulta.

A tanulók ölkébe veszik az írótablettát, és térdükhez támasztják. A tábla fából készült, rajta gipszes iszapbevonat, felül kis mélyedés a hegyezett írónádnak. Az ünnepélyes formájú íráshoz papirusz és vágott sávszal kell, a köznap íráshoz azonban elegendő az írónád is.

Neháb mester mindennap ezekkel a szavakkal fejezi be az oktatást: „...Ne feledjétek el, hogy írnokok lesztek, s az írnok több, mint bármely más mesterember!” – Így tanítottak valamikor i. e. 1500 évvel ezelőtt!

Összeállította: Uri Ferenc történész

Írnok

Nefertiti

Fáraó

LEXIKON

NEVEM: **Aleksza Annabella.**
BECENEVEM: Bella.
HAJAM SZÍNE: Barna.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
CÍMEM: 24430 Ada, Halász József u. 25.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 7. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
ALSÓS TANÍTÓM: Gergely Antal.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Barna Júlia, titkár: Volford Dávid, pénztáros: Farkas Anett.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Torna, magyar, zene, matek, angol, földrajz.
AMI NEHEZEN MEGY: Fizika.
KEDVENC TANÁRAIM: Matic Ilona, Máriás Valéria, Antal Melinda.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAM: Petra.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC KÖNYVEM: A Pál utcai fiúk.
HOBBIM: Karate.
KEDVENC FILMEM: Sikoly.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Guns N' Roses.
KEDVENC DALOM: Welcome to the Jungle.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, víz.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Palacsinta, tojás, és még sok mást.
KEDVENC ÁLLATOM: Oroszlán.
KEDVENC SZÍNEM: Kék.
HOROSZKÓPOM: Mérleg.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Zenetanárnő.
NO ÉS A SZERELEM? Van, de titok.

NEVEM: **Batori Csillag.**
CÍMEM: 24430 Ada, Becsei út 16.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Pesznyák Erika.
ALSÓS TANÍTÓIM: Ürményi Erika, Barna Helga.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Horvát Alíz, titkár: Bajusz Árpád, pénztáros: Apró Andrea és Illés Tamás.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Ambrus Éva, Pesznyák Erika, Nišić Đuro, Tóth Andrea.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Biológia, magyar, földrajz, rajz, matek.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? A nyári és téli szünetet.
KEDVENC KÖNYVEIM: Félhold farm, enciklopédiák.
KEDVENC FILMEM: Csillagok háborúja.
KEDVENC SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKOM: The Sims2.
HOBBIAIM: Görözés, kutyasétáltatás.
KEDVENC SPORTOM: Lovaglás.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Queen.
KEDVENC ÉTELEM, ITALAIM: Lazanja, tea, üdítők, Ice tea.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, puding, leves, szendvics, kávé.
KEDVENC ÁLLATAIM: Mind, de főleg a két kutyám.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Állatorvos.
NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

NEVEM: **Nagy Viola.**
BECENEVEIM: Vivi, Vircsi.
SZÜLETÉSI HELY ÉS DÁTUM: Zenta, 2000. augusztus 15.
HAJAM SZÍNE: Szőkésbarna.
SZEMEM SZÍNE: Kékeszöld.
MAGASSÁGOM: 144 cm.
CÍMEM: 24430 Ada, Sava Kovačević u. 20.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Girizd Tóth Andrea.
ALSÓS TANÍTÓIM: Mészáros Éva, Lakatos Boja Márta.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Deissinger Dániel, titkár: Urbán Nikolett,

pénztáros: Nagypál Kata.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Pétervári Hédi, Hanák Adél.
KEDVENC TANTÁRGYAM: Biológia.
AMI NEHEZEN MEGY: Matek.
KEDVENC TANÁROM: Girizd Tóth Andrea.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC HANGSZEREM: Zongora.
KEDVENC SPORTOM: Tánc.
KEDVENC KÖNYVEM: Népmesék.
KEDVENC ÉNEKESEIM: Rihanna, Lady Gaga, Byonce, LMFAO, Katy Perry.
KEDVENC DALOM: Sexy and I Know It.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Pizza, burgonya, 7up, Coca-Cola, sűrű szörp.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Puding, kávé, tea, tojás, pizza.
HOBBIM: Tánc, mazsorett.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Tanító néni.
NO ÉS A SZERELEM? Nafets Cívoljonam.

NEVEM: **Tóbiás Fanni.**
CÍMEM: 24430 Ada, Petőfi Sándor u.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. f.
ALSÓS TANÍTÓM: Palusek Edit.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Krizsák Klára.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Holló Tamás, titkár: Döme Bettina, pénztáros: Györe Bernadett.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Torna, angol.
KEDVENC TANÁRAIM: Matic Ilona, Krizsák Klára, Máriás Valéria, Hugyik Ella.
TANTÁRGY, AMI NEHEZEN MEGY: Nincs.

LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Krizsán Réka, Palatinus Boglárka, Györe Bernadett, Döme Bettina.
LEGÉRDEKESEBB ÓRÁK: Földrajz, magyar.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC KÖNYVEM: Népmesék.
KEDVENC ÚJSÁGJAIM: Jó Pajtás, Story.
KEDVENC FILMJEIM: Sorsügynökség, Alkonyat.
KEDVENC SZÍNÉSZNŐM: Jennifer Lopez.
KEDVENC ÉNEKESEM: Rihanna.
KEDVENC SZÍNEIM: Lila, kék.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
KEDVENC NAPOM A HÉTEN: Szombat.
KEDVENC ÉTELEM, ITALAIM: Pizza, Coca-Cola, víz.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, palacsinta, rántotta, leves, saláta.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? Szünet, lukasóra.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Teniszező.
NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

RÜGYFAKADÁS

A hely

A vakációtam legszívesebben a tengeren tölteném, valamilyen kis lakatlan szigeten. Szeretném, ha lenne egy csónakom, ami összekötne a lakott tengerparti résszel. De csak akkor mennék emberek közé, ha ezt megkívánnám. Jó volna hanyatt feküdni a homokban, érezni, amint a langyos szellő simogatja arcom, s a nap meleg sugarait a bőrömmön. Gondtalanul pihenni, a felhőket nézni, és furcsa alakzatokat képezni belőlük. Felfedezni a sziget rejtelseit, a buja és különleges növény- és állatvilágát. Egy kunyhóban aludni, és éjszaka az ablakon át, a sötét égbolton a ragyogó csillagok táncát figyelni. Magam fognám ki a halat, majd az általam rakott tábornút felett megsütném. Ez volna számomra az igazi pihenés, bár egyelőre megvalósíthatatlan.

Majd egyszer, ha felnövök, visszagondolok erre a gyermekkori foglalkozásomra, és megvalósítom régi vágyaim.

Bakos Alexandra, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Álmomban történt

A tengerről utaztunk hazafelé, nagyon álmos voltam, hosszú út állt előttünk. Ahogy apukám szelte a kanyarokat, úgy ringatóztam egy mély álomba.

A tenger mélyére kerültem, és sellővé változtam. Megijedtem, de nagyon jó érzés sellőnek lenni. Gyönyörű volt a tenger. Minden kékben pompázott. A napsugarak besütöttek a vízbe. Halrajok úszkáltak el előttem. Átkutattam a tengert, s egy hajóroncsra leltem. Beúsztam bátran a fedélzetre, s ott mindenféle kalózeszközöket találtam. Aztán megpillantottam egy kincsesládát. Megpróbáltam kinyitni, de zárva volt. Sokáig kerestem a kulcsot, és végül megtaláltam, a hajó kormányára volt rákötözve. Kinyitottam a ládát, és ekkor nagy világosság támadt.

Nagyon örültem a kincsnek, de nem tudtam mit kezdeni vele. Otthagytam, ám tudtam, hogy vissza fogok jönni érte, és odaadom a rászorulóknak. Boldogan úsztam ki a félelmetes kalózhajóból. Hirtelen egy halászhajó jelent meg a fejem fölött. Ledobták a horgonyt, és mindenféle hálót eresztettek le. Beleakadt az uszonyom az egyik hálóba, s ezt hallottam a hajóról:

– Hé, fiúk! Nézzétek!

Hevesen dobogott a szívem. Így hangzott a válasz:

– Ez különleges! Sok pénzt kapunk érte.

Próbáltam kiszabadulni, de nem sikerült. Hangokat hallottam a távolból, delfinek voltak. Ezt kiáltotta az egyik delfin:

– Ne félj, megmentünk!

Az utolsó pillanatban, amikor már majdnem felhúztak a hajójukra, sikerült a szabadítás. Nagyon megköszöntem a delfinek jószágát, és elbúcsúztunk egymástól.

Arra ébredtem fel, hogy apukám ezt kiáltja:

– Gyerekek, gyertek, nézzük ezt a gyönyörű hegyet!

Sokat gondolkodtam az álmomról, de rájöttem, hogy sokkal jobb embernek lenni, mint egy kitalált lény bőrébe bújni. Vidáman szaladtam fel a családommal a gyönyörű hegyre.

Bálint Beáta, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Egy kosárlabdázó dala

*Mikor a pályára lépek,
Érzem, ez az otthonom.
Szurkolók jönnek, értünk élnek,
Boldogok, mikor a labdát a kosárba dobom.*

*Remélem, híres csapat leszünk,
Narancssárga-kék a színünk.
A Lakers győnge csapat lesz mellettünk,
Mi minden meccset megnyerünk.*

Szobonya Tamara, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A barlang titka

A télen az Osztrák Alpokban jártam.

Egyik alkalommal elsíeltem egy barlang mellett, amely visszhangot bocsátott ki, mintha valami fontos dolgot próbálna közölni velem. Kérdeztem:

– Mondd, barlang, miért vagy ilyen vészjósló, talán lavina készül?

A kérdésemre nem jött válasz, csak a szavaim visszhangzottak a koromsötét falakon. Füleltem. Csak hallgattam, és úgy tűnt, hogy a csöndnek súlya van. Azután valamilyen oknál fogva azt sejtette velem a barlang, hogy meneküljek.

– Menj, rohanj, siess, nehogy baj érjen!

Persze ez csak a képzeletem szüleménye volt. Elsiklottam.

Mikor megérkeztem az erdészházba, a pattogó tűz mellett kinéztem az ablakon, és azon tűnődtem, hogy mi lehet a barlang titka.

Huszár Ádám, 4. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

„Holnapután az angyalok

*Gyémánt-havat hoznak.”
(Ady Endre)*

A tél az egyik legszebb évszak, mert sokkal közelebb hozza egymáshoz a családtagokat. Ez főleg az ünnepeknek a karácsonynak és az újévnek köszönhető.

Izgatosan várom a karácsonyt minden évben, mivel a fadísítás az én munkám, ráadásul a fát is én választom ki. Már jóval karácsony előtt nagy készülődés kezdődik a családomban. Az első és egyben a legfontosabb dolog anyukámnak a ház tisztasága, vagyis kezdődhet a karácsonyi nagytakarítás. Sajnos a portörles, porszívózás és mosogatás nincs ingyen, így nagy kínok közt, de elviselem. Mindig csak a végcél látványa lebeg előttem. Ezek után jöhet a nappali szoba ártrendezése, hogy legyen hely a fenyőfának. Később pedig apukámat elküldjük, hogy hozza el a kiválasztott fát. Következik a kedvenc feladat, a fa felöltöztetése. Erre már estefelé kerül sor. Majd elérkezik a várva várt nap, amikor jönnek a rokonok. Általában sok szép ajándékot kapok. Ha véletlen nem tetszik a meglepetés, úgy teszek, mintha az lenne a legszebb az összes közül. Viszont a leggyönyörűbb ajándék az, ha fehér karácsonyunk van. A két éves unokahúgomnak azt mondom, hogy az angyalok szórják az égből a lisztet, hogy szebb legyen a karácsony. Nekem a legszebb látvány a frissen hullott hó, és ahogyan a nap sugarai játszadoznak a tükörsima felületén. Akármikor kinézek az ablakon, ámulatba ejt a kép, amely a szemem elé tárul. Ilyenkor melegség tölti el a szívemet. Az idén azt szerettem volna, hogy a barátom is velünk töltsen ezt a hangulatos ünnepet, de sajnos ez nem fog teljesülni, mivel a csapattal edzőtáborba indulunk karácsony napján. Még az sem biztos, hogy az újévet itthon töltöm, de remélem. Azt mondják a remény hal meg utoljára.

A legszebb élményeim a karácsonyhoz fűződnek. Ez egy családi ünnep, ami a család szeretetétől olyan szép, amilyennek lennie kell.

Horvát Laura, 8. osztály, Emlékiskola, Zenta

Iskolatáskám

*Az én táskám rózsaszín,
Benne hordom könyveim.
Van, amikor igen nehéz,
Majd nehezebb, mint egy tehén.*

*Hogy könnyebb legyen, szeretném,
Megtenném, ha tehetném.
De sajnos, ilyen nehéz marad,
A tanulás vele könnyen halad.*

Vastag Krisztina, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

December

*December, december,
fagyoskodik az ember.
Forró csokit iszogat,
s felidézi a múltat.*

*Az ünnepekre készülődik,
sok gyerek még hőembert készít.
Száll a hógolyó, mint a rakéta,
bárki lehet a becsapódás célpontja.*

*Hófehér a ház, az utca,
az úton egy autó halad lassan.
Benne a szüleim és én, kétnaposan,
mert világra jöttem eme hideg téli hónapban.*

Nagy Enikő, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Anya is, lánya is cipész...

(Interjú)

Az én édesanyukámat Csonti Birkás Franciskának hívják, vele beszélgettem.

- Mikor döntötted el, hogy mi szeretnél lenni?
- Még gyerekkoromban, szerettem volna fodrásznak menni, de nem így sikerült. Nem a tanulmányaim miatt, hanem abban az időben sok lány ezt a szakmát választotta, és mikor befejeztem az általános iskolát, sajnos abban az évben nem indítottak fodrász szakot, és így a bőripart választottam.
- Pontosan mit jelent a bőripar?
- Jó kérdés, de megadom a választ, én a cipőfelsőrész-készítést választottam, mert így a bajmoki cipőgyárban kaptam munkát.
- A családból dolgozott-e még valaki ebben a szakmában?
- Igen, anyukám 32 évet dolgozott ebben a szakmában.
- Volt-e olyan, hogy egy műszakban dolgoztatok?
- Igen, még a munkavezetőm is ugyanaz volt, mint anyunak.
- Megtörtént-e, hogy ugyanazt a munkát végeztétek és versenyeztetek?
- Igen, méghozzá, ami ritka dolog, hogy mikor a munkavezetőnk kézi munkát adott, egy asztalnál dolgoztunk, és versenyeztünk, hogy ki az ügyesebb.
- Megbántad-e, hogy ezt a szakmát választottad?
- Hogy őszinte legyek, picit igen. Azért, mert normára kellett dolgozni, és nem volt jól megfizetve, ráadásul még az egészségemet is tönkretette a ragasztó kipárolgása, és asztmát kaptam.
- A lányodnak ajánlanád ezt a szakmát?
- A bőripart igen, de mint bőripari technikus vagy modellező. És bízom a lányom döntésében. Mikor eljön az ideje, hogy szakmát válasszon, jól fog dönteni.

Csonti Beatrix, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Hullik a hó

*Hullik a hó,
az eső már nem csepeg,
kint a hóember didereg.
Átfázva, átfagyva
répaorrát törölgeti,
fázik szegény,
de azért a hideget szereti.
Megcsodálja őt
fiatal, idős.
Söprű a kezében,
töködfő a fejében.*

Rózsa Boglárka, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Mit kezdjek magammal?

Minden napom egyforma. Nagybetűvel: UNALMAS. Reggel, mikor kinyitom a szemem, és ránézek az órára, kilencet mutat.

Megpróbálok kigurulni az ágyamból, bár az én esetemben ez kicsit veszélyes, ugyanis emeletes ágyunk van a testvéremmel, és én alszom felül...

Általában bejön a Fater, lerántja a pokrócot a földre, és kinyitja az ablakot. Egy kis idő múlva erőt veszek magamon, és leugrok a pokrócra. Odalépek az asztalhoz, és bekapcsolom a mobilomat, majd nagy nehezen elindulok a fürdőszobába. Megmosdok hideg vízzel, ettől felébredek, és könnyed járással megyek vissza a szobámba. Reggeli után tanulok. Általában a matekkal kezdem. Nehezen fogok neki a számolásnak, és gyakran használok inkább digitront. Mire megcsinálom az első feladatot a hatból, elfogy a türelmem. Ilyenkor kimegyek az udvarra, és megsimogatom a macskámat, meg a kutyámat. Ezután visszamegyek tanulni. Egy kis idő múlva jön a Fater, és rákérdez a többi tantárgyra, hogy ezekből mit írtunk a füzetbe. Ilyenkor elillan a jóakaratom, de azért odaadom neki a füzetemet, és csinálom tovább a matekot. Miután kész, hálát adok az égnek, hogy magam mögött tudhatom mára a matekot. Ezután némi angol jön. Meg a Fater. Lemásolom és lefordítom az új olvasmányt.

– Mi értelme van annak, hogy lemásolom a szöveget? – kérdem én.

– A nyelveket csak így lehet tanulni – oktat ki apám.

Végre sikerül kiharcolnom, hogy a bigit, kémiát és a fizikát magam nézem át. Rendszerint mind a hárommal öt perc alatt végzek. Ezután ebédelek, és következik a sulis.

Itt romlik el igazán a napom. Ha tornával kezdődik a tanítás, akkor minden rendben. A szünetet várjuk. Ilyenkor az udvaron szoktam beszélgetni a barátaimmal, vagy a szabadugrást gyakoroljuk. A szabadugrás olyan aktivitás, amit sokan szeretünk. Az udvarban az egyik kert szélén bokrok vannak és előttünk egy pad. Nekifutásból indulunk, rálépünk a padra, és a lendület erejével átuGORJUK a bokrot, többnyire úgy, hogy nem érünk hozzá. Nem is olyan veszélytelen a mutatvány, mivel én már háromszor elestem. „Az ember a hibáiból tanul” – idézem ilyenkor a bölcsességet, és folytatom tovább az ugrálást. A szünetek után már csak a többi unalmas órát kell túlélni. A hétnek mind az öt napja túlélőtáborra hasonlít.

Amikor hazaérek, ledobom a táskát és elterülök az ágyon. Nézem a tévét, kapcsolgatom a csatornákat, és végül a National Geographicon álllok meg. Esetleg kimegyek a barátaimhoz az utcára. Fél tízkor már otthon vagyok, alvásra készen. Ilyenkor még kompizok egy kicsit. Fogmosás után felmászom az ágyamra, magamra húzom a takarót, és rövid időn belül elalszom.

Hát, barátaim, amint látjátok, ez az én UNALMAS napom igencsak bővelkedik eseményekben.

Szecsődi Béla, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Matek

*Algebra és törtek,
Senki sem kedveli őket.
Nem beszélve a Pitagorasz-tételéről,
Amely a befogót és az átfogót öleli föl.*

*A matek a tantárgyak közül a kedvencem,
Ha-ha! Hát persze hogy ez volt a legjobb viccem!
A padtársam esze nagyon éles,
De eme tantárgyhoz igen szegényes.*

*Ha a dolgozatra kapok egy kettést,
Mindenkit megvendégelek rögvest,
Végül is, jó, ha tudunk kalkulálni,
A pénzt a zsebünkben megszámolni.*

Csóka Bence, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Biológiaórán

(Fogalmazás diáknyelven)

A tőri után bioszunk volt. Amíg a sulis folyosóin mentünk, állandóan dumáltunk a haverokkal. Mára a tanárnő bejelentette, hogy brekuszbemelés lesz.

– Ez baromi jó! – örültek a srácok.

– Jaj, ez ciki! – csiripelték a csajok.

Két csoportra osztott fel bennünket a tanárnő, mindegyik asztalán egy-egy brekus. A mi csoportunkban Dávid jelentkezett önkéntesnek.

– Óvatosan boncoljátok! – figyelmeztetett a tanárnő.

A nagy zsujától alig lehetett szót érteni. Egy pillanatban Dávid megáratotta a szikét, és oda a brekus lába!

– Igazi bunkó vagy!

– Ebből dugó lesz mindenkinek! – csak úgy zengett a tanterem a kommentároktól.

– Nehogy befújjon valaki a tanárnőnek! – mondta Dávid.

Nos, a tanárnő mégis meglátta, hogy milyen balhé történt. Ránézett szegény háromlábú ébrekuszra, és megjegyezte:

– Ha így folytatod, ebből jó paprikást lehet főzni!

– Bljak, ezután nuku kaja! – visították a csajok.

Végül is szupi volt, a tanárnő jókedvében nem osztott ki dugókat.

Ninkov Teodóra, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

A jövő iskolája

A 2012-es évre vonatkozó jóslat tévhit volt, hiszen most 2120 van, és még mindig forog a Föld.

Az igaz ugyan, hogy az élet „kissé” megváltozott. A tudósoknak hála, az átlagéletkor 200–250 év. Ahogy mindig is, úgy most is az emberek iskolába járnak. Ez viszont másképp néz ki, mint régen. Egy szép szombati napon éppen erről beszélgettünk a nagytatámmal, ugyanis az a házi feladat, hogy informálódjunk a régi időről.

– Nagyapa, mesélj nekem egy kicsit a régi iskoláról!

– Mire lennél kíváncsi? – kérdezte.

– Arra, hogy például hogyan mentetek a suliba, kik voltak a tanárok, miben hordtátok a hologramfüzeteket stb.

– Milyen füzetekről beszélsz? A mi időnkben papírból gyártották a füzeteket, könyveket, gyalog jártunk iskolába, emberek tanítottak, táskában hordtuk az olykor többkilós tanszereket. Biológián mikroszkópoztunk, de ez a mai világ... – válaszolta nagytatám.

– Tényleg? Ugye, csak viccelsz?

– Nem, ez tényleg így történt.

– Ó, mi ma sugármeghajtású korcsolyával megyünk iskolába, robotok tanítanak, és ha nem akarunk ellenőrzött írni, akkor (ugyan mások nem tudják) összezavarjuk az áramköröket. A tanítási órák 45 percnél nem tartanak tovább. Még csak az kéne! A tanárok mindent betáplálnak az lpodjainkba, amit mi kb. 5 perc alatt áttelepítünk a csuklónk alatt lévő microchipekbe. Ezekon többnyire található hologramkivetítő, ami puszkázásra is szolgál. Azért a hologramfüzet és -könyv kötelező, de a súlya alig haladja meg a 100 grammot. Régen egy átlagos mobilnak volt ekkora súlya.

– És mi a helyzet a kirándulásokkal? – érdeklődött nagytatám.

– Mi minden évben másik bolygóra utazunk. Ezenkívül középiskolában néha már más galaxisokba is ellátogatunk. Nagyszünetekben az a legjobb szórakozás, ha a Marsra megyünk földönkívüli életformákat keresni. Én már találtam is egyet. Ő ugyan nem a Marson, hanem Hollywoodban volt, a neve ET. Ötperces szünetekben a kis herceget is meglátogathatjuk.

– Hihetetlen... Bezzeg az én időmben...

– Hát igen, nagyapa, ez már egy másik világ.

A modern iskoláról és életről sokat lehetne még mesélni, de szerintem ez is elég bevezetőnek.

Sévity Iván, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Az utóbbi hetekben néhány olyan írás érkezett a Rügyfakadás postaládájába, amelyeket a nyári emlékek melege leng körül.

Talán a hirtelen ránk tört zord időjárás karmai közül menekül a **csantavéri Bakos Alexandra** egy képzeletbeli lakatlan szigetre, ahol... „Jó volna hanyatt feküdni a homokban, érezni, amint langyos szellő simogatja arcomat, s a nap meleg sugárait a bőrömről. Gondtalanul pihenni, a felhőket nézni, és furcsa alakzatokat képzelni belőlük...” S itt nemcsak a nyár köszön vissza Alexandra fogalmazásába, hanem a még távolabbi múltból, talán óvodás korából egy Weöres Sándor-vers is, a Déli felhők című. **A szabadkai Bálint Beáta** álomba ringatja magát, hogy sellővé változva a tenger mélyét kutassa. **Huszár Ádám palicsi negyedikest** képzelete síelés közben részesítette titokzatos élményben. Ha elolvassátok ezeket az írásokat, meggyőződhetnek a képzeleterő szerepéről.

Persze a valóság talaján is születhetnek élvezetes alkotások, ha szellemességgel fűszerezzük őket. Ezt tette **Ninkov Teodóra (Újvidék, József Attila iskola)**, aki diáknyelven írta meg helyzetjelentését egy biológiaóráról, vagy **Csóka Bence (Szabadka, Október 10. iskola)** tréfamester, ő a Matek című versében csillogtatta meg tehetségét.

A múlt heti küldeményeket a következőknek köszönöm:

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Almási Vivien, Gara Márk, Német Renáta, Tóbiás Vivien;

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Gubik Viktor, Hegyi Gabriella, Pece Natália.

Remélem, ha az időjárás megengedi, a fentiekhez hasonló írásokkal lesz tele a Rügyfakadás postaládája.

Üdvözzel:

Tomán Mária

A nővérem, Mari

A nővérem, Mari női fodrász. Vele beszélgettem a foglalkozásáról.

– Mikor döntötted el, hogy fodrászról leszel?

– Nyolcadik osztályba jártam, amikor elhatároztam.

– Hány évig tanultál?

– Három.

– Voltak-e nehézségeid a tanulással?

– Voltak bizony. Szerb nyelven tanultam, ami kicsit nehezen ment, és a sok vegyszer nevét, használatát, elkészítését is hamar meg kellett tanulni.

– Emlékszel-e az első önálló frizurádra?

– Igen. Az első önálló frizuráim kontyok voltak a ballagó lányoknak. Izgatottabb voltam, mint a lányok a ballagás miatt. Emlékszem, meg-megremegett a kezem, és izzadtam is, de nagyon jól sikerült, és a lányok csodálatosan néztek ki. Nagyon büszke voltam magamra.

– Szeretted ezt a szakmát?

– Nagyon szerettem. Sok embert megismertem. Elégedettek a munkámmal, és ez nagy öröm nekem.

– Köszönöm a beszélgetést.

Német Renáta, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Verdák 2.

Felkészülni, vigyázz, rajt! – indul az újabb futam

A legmenőbb versenyverda, Willám McQueen és utánozhatatlan haverja, az autómentő Matuka ebben az újabb eresztésben igazán nagy kalandba keverednek, amikor a tengerentúrra indulnak, minden idők legelső Földgolyó futam autóversenyére... Eredeti hangok: Owen Wilson, Michael Caine, Emily Mortimer, John Lasseter a rendező. A filmről Owen Wilsonnal csevegünk, azaz Villám McQuennel.

• Szóval – nagy kalandba keveredtek?

– Igen... A kupa elnyerője csakis a világ leggyorsabb autója lehet, azonban a győzelem felé vezető út tele van borzalmas kátyúkkal, tengelytörő gödrökkel és – mivel nem drámai a helyzet – meglepetésekkel is, amelyekből – ha lenne – égne állna a gépkocsink haja. Matuka, a haver már a kezdet kezdetén, a verseny első fordulóján azonnal különös kalandba keveredik, és kénytelen egyszerre lavírozni a szupertitkos kémküldetés és csapatfőnöki feladatai között. Hamarosan aztán megkezdődik a legpörgösebb autós üldözés Japán és Európa utcáin, a legmenőbb verdák zúgnak az utakon. Itt vannak a régi és új kedvencek. Nagy tehát a muri...

• Miért folytatják Hollywoodban a meséket?

– Láttad a Toy Storyt, nem? A kisfiú imádtott seriff-figurája mellett egy úrhajós is feltűnik. Együtt harcolnak a gonoszok ellen. Nem untak rá a mesére sem a néző, sem az alkotók. Akkor miért ne folytassák? Folytatják a Szörny Rt-t is. Két olyan szörnyet

ismerhetünk meg, akik megelégedik, hogy ijesztgetéssel gyereksikolyokat gyűjtsenek. De nem értettek egyet ennyire korábban, az egyetemi évek alatt, ahol bizony ellenségek voltak. Erről az időszakról szól a szörnyen jó második epizód. Végül a Verdák... A kicsi kocsí újra szárgulda, s ennek mindenki örül... A nagyképu nagykamasz előbb hülyét csinált a mezőnyből, majd egy véletlen folytán egy olyan helyre kerül, ahová egyáltalán nem vágyott. Nos, a Pixar lehúzott még egy bőrt a medvéről. Nem késtek tehát az autók sem, így hát megnézheted a mozikban – vagy DVD-n – a kicsi matchboxok újabb eljövételét.

• Emlékeztess az első részre.

– A tartalmas és ötletes első rész úgy volt szép, kerek és egész, ahogyan azt a mozikban, majd nemsokára a DVD-n is láthattad. Mit lehet ehhez még hozzátenni? Kérdezhetsz. Az alkotók kiragadták a két legjobb és egyben legviccesebb karaktert a történetből, s valami olyanba illesztették, ami teljesen más. Villám McQueen persze újra versenyez, Matuka ugyanúgy segít. De csavartak egyet a szálon, és egy világméretű összeesküvés kellős közepébe csöppentették a két főhőst. Hogy hogyan boldogulnak a cibmik a titokszolgálati feladatokkal? Erről

szól a filmünk. Mindenkinek ajánlom, hogy tekintse meg, még hozzá 3D-ben.

• Mitől híresült el a Földgolyó futam, amelyen részt vettetek?

– Figyelj! Miután én, a Szelep Kupa-győztes a Kipufogófürdőbe érkezem, hogy a sűrű szezon után megkezdjem jól megérdemelt szabadságomat, találkozom Sallyvel, a szerelmemmel. Matuka pedig rávesz, hogy vegyek részt a versenyen, ahol különböző nációk legjobb verdái mérik össze erejüket. Nem tudok ellenállni a kísértésnek. Így csapatot verbuválok magamnak. Helyet kap nálam az 500-as Fiat, Luigi és a cimborája, Guido mint gumiabroncs szakértő, Fillmore, a hippi Volkswagen mikrobusz mint üzemanyag-guru, az Örmester mint biztonsági tanácsadó, valamint Mack, a sokat látott szállítókamion. Ramon új festéssel dob fel engem. Így útra kél a banda, velünk lesz nagy a verseny, híres a futam... Láthatsz tehát egy világméretű versenyt, amelyben a hétszázötven lóerős, tűzpiros versenyautó is részt vehet. Lesz-e Verdák 3. folytatjuk-e a mesét, ma még nem tudni, de vannak biztató jelek, amelyek arra utalnak, hogy a legkedvesebb verdát nem adják el ócskavasnak...

B. Z.

Főzőcske

A feleség rántottát süt reggelire a férjének.
A férj hirtelen beront a konyhába:
– Óvatosan! Vigyázz! Egy kicsivel több olajat tegyél bele. Jaj! Túl sokat sütsz egyszerre. Túl sokat! Fordítsd meg! Fordítsd meg azonnal! Több olaj kell! Jaj! Jaj, mi lesz most?! Több olajat! Odaég! Óvatosan... Vigyázz! Azt mondtam, óvatosan! Soha nem hallgatsz rám, ha főzöl. Soha! Fordítsd meg! Gyerünk! Normális vagy? Elment az eszed? Ne felejtse el megszólni. Mindig elfelejtesd megszólni! Sózd! Sózd meg! Sózd már!

Az asszony értetlenül bámul rá:
– Mi a franc van veled? Azt hiszed, nem vagyok képes megsütni egy rántottát?
A férj nyugodtan válaszol:
– Csak meg akartam mutatni, milyen érzés, amikor vezetek.

Az állatok királya

Az oroszán közzé teszi az állatok között, hogy annak adja az állatok királya címet, aki leugrik egy nagyon magas hegyről úgy, hogy semmi baja nem lesz. Az állatok nézegetik a hegyet, és mondják, hogy lehetetlenség, hogy ezt valaki túlélje. Egyszer csak egy hatalmas nagy puffanás, feláll a medve és leporolja magát. Megszólal az oroszán:
– Ez nem volt semmi medve! Az alku az alku, viheted a koronámat!
– Jó, rendben, csak előbb visszamegyek a hegyre, és jól pofán vágom azt, aki lelökött!

Legrövidebb hónap

Mórickát felelteti a tanár.
– Melyik a legrövidebb hónap?
– Május! – feleli Móricka.
– Miért?
– Mert az csak ötbetűs.

Bűvész

A luxushajón minden este fellép egy bűvész. A kapitány papagája, mivel állandóan látja a mutatványokat, egy idő után kifigyeli, és utána folyamatosan magyarázza a közönségnek:

„Nézzék, ez egy másik kalap!”
„Hé, miért áll a teljes pakli ászokból?”
„Nézzék, eldugta a virágot az asztal alatt!”
A bűvész nagyon dühös emiatt, de a kapitánnyal nem akar ujjat húzni, így kénytelen eltűnni a papagáj beszólásait.

Aztán egyik nap a hajó léket kap, és elsüllyed. A bűvész nagy nehezen felkapaszkodik egy úszó roncsdarabra. Egy idő után leszáll mellé a papagáj, és megszólal:

– Oké, feladom. Hová tűntetted a hajót?

Harang

Két székely atyafi nézelődik a vásár után a brassói Fekete templom körül. Csodálják az öreg építményt, megnézik a Honterus-szobrot, majd távolról nézik a tömött tornyot, melynek ablakain át jól látszik a nagyharang.

– Mondja, bátya – szól a fiatalabbik –, hogyan kerülhetett az a hatalmas harang a tornyba?
– Hát hogyan másképp, mint csengettyű korában?

Gyorsan történt

Egy szőke nőt elüt egy autó, és a vezetője segítség nélkül továbbhajt. A rendőr megkérdezi tőle:
– Nem figyelte meg a kocsi rendszámát?
– Nem volt rá időm, olyan gyorsan történt. Csak annyit láttam, hogy hátul egy vörös hajú nő ült, zöld pulóverben és barna kalapban volt, fekete retikülje volt, és sötét rúzt használt.

Idegenvezető

Egy amerikai lány Skóciába látogat, és egy túristacsoporttal elmegy egy régi kastélyba. A séta végén megkérdezi tőle az idegenvezető, hogy tetszett a kastély.

– Nagyon szép – feleli a lány – csak egész idő alatt attól tartottam, hogy előbukkan valahonnan egy szellem.

– Á, ettől nem kell félni, én már elég régóta itt vagyok, de még nem láttam egyet sem – mondja az idegenvezető.

– Mióta van itt?
– Úgy háromszáz éve.

Tévedés

Egyik ember a másiknak a tóparton:
– Bocsnát uram, itt nem szabad fürödni!
A másik:
– Én nem fürdök, hanem fuldoklok!
– Ja, elnézést, akkor nem zavarok!

Gödör

A csata előtt az őrmester parancsba adja, hogy mindenki fogjon ásót, és ásson egy mély gödört magának fedezékképpen.
Az egyik katona megkérdezi:
– Uram, miért kell nekünk most itt még gödört is ásunk?
– Azért fiam, mert ha támad az ellenség, akkor így fedezékben maradva tudunk védekezni.
– Szerintem inkább mi támadjuk meg őket, és ássanak ők gödört...

Magában beszél

– Ki az abszolút sovány?
– ???
– Aki magában beszél, és kihallatszik, amit mond.

– Ha megígérem, hogy a következő 30 évben jó leszek, kaphatok egy kis édességet, papa?

– Ne menj az apád közelébe, most találta fel a tüzet!

Pap

- Hogy jön ki a pap a templomból?
- Mintha mise történt volna.

Időjárás

Egy rendező elmegy az indiánokhoz filmet rendezni. Egyik nap megkérdezi az indián varázslót, hogy milyen idő várható mára.

Az indián így felel:

– Ma meleg lesz!

Másnap ismét megkérdezi a rendező, hogy milyen idő lesz.

Az indián azt mondja:

– Esős idő várható!

A következő nap már a sajtóval jön, hogy az egész világ hadd lássa, létezik egy indián, aki meg tudja mondani, milyen idő várható.

– Na és ma milyen idő lesz?

– Azt sajnos nem tudom megmondani.

– És miért nem, talán mert nem egyedül jöttem?

– Á, dehogy, csak elromlott a tévém, és nem láttam az időjárás-jelentést.

Számolási trükk

– Hány birkája van bácsikám? – kérdi egy fickó a birkapásztort.

– 6724.

– Hú, ez nagyon sok. Van valami trükkje a számolásnál?

– Hogyne volna! Megszámolom a lábakat, és elosztom négygel.

Kamera

Két kamera sétál órák óta a sivatagban. Az egyik már nem bírja tovább, és összeesik.

A társa megkérdezi tőle:

– Felvegyelek?

Elit Hotel

A hotelportán büszkén hirdeti a felirat: „Itt angolul, németül, franciául, olaszul, spanyolul, portugálul is beszélnek”.

Betér egy magyarul tanuló japán turista, és megkísérli megértetni magát a feltüntetett nyelveken, de a recepciós csak értetlenül néz rá. A végén kifakad, s megkérdezi tőle magyarul:

– Végül is ki beszél itt maguknál a feltüntetett nyelveken?

– A vendégek!

Favágóverseny

Favágóversenyt rendeznek a kanadai favágóknak, amit egy vékony kis fickó nyer meg. A verseny után megrohamozzák a riporterek.

– Hogy tudta megnyerni a versenyt?

– Nagyon sokat edzettem!

– Na és hol edzett?

– A sivatagban.

– De hiszen a sivatagban nincs is fa.

– Persze... MÁR nincs!

Útbaigazítás a Szaharában

Megy egy ember a sivatagban, találkozik egy beduinnal.

– Elnézést, meg tudná mondani, merre van az oázis?

– Persze, menjen itt egyenesen előre, aztán kedden forduljon balra!

Pezsgőspohár

– Ejnye, hát milyen pincér maga? – boszszankodik a vendéglős. – Már megint eltört egy pezsgőspoharat. Remélem ez volt az utolsó!

– Nem, főnök, még van három.

Monet és Picasso

– Mit mondott Monet Picassónak, amikor találkoztak a francia Riviérán?

– ???

– Elég jól festesz rövidnadrágban.

Negyven felé

A riporter megkérdezi a filmszillagot:

– Hány éves?

– Negyven felé közeledem.

– Jó, de melyik irányból?

Texas vs. Ausztrália

Egy texasi farmer elmegy egy barátját meglátogatni Ausztráliába. A barátja körbevezeti a birtokon. Kiérnek egy nagy mezőre. A texasi farmer megjegyzi:

– Szép nagy mező ez, de nálunk, Texasban kétszer ekkorák vannak!

Bemennek egy hatalmas istállóba, a texasi ismét megszólal:

– Látom, szép teheneid vannak, de nálunk, Texasban kétszer ekkorák a tehenek!

Az ausztrál kicsit zokon veszi a nagyozást, ezért szótlanul indulnak vissza a házhoz, amikor egy csoport kenguru ugrál el mellettük. A texasi döbbenten megkérdi:

– Úristen, ezek meg mik voltak?

Az ausztrál félvállról:

– Miért csodálkozol, nálatok Texasban nincsenek szöcskék?

A matektanár és a vitamin

A matektanár bemegy a patikába:

– Kérek egy doboz B12-es vitamintablettát.

– Sajnos az éppen elfogyott.

– És milyen van még?

– Csak B6-os.

– Akkor kérek abból kettőt.

– A férjem biztosan a hátán lebeg – hallom, hogy horkol...

– Nézd, mit találtam, anya! Megtarthatom?

Zilahy Lajos

Halálos tavasz

(Részlet)

Két nap múlva megint az Ág utcában voltunk. Míg arrafelé sétáltunk, gyűjtöttük egymás képzeletét. Már nem is tudtunk másról beszélni, csak arról, eljövendő órák megfoghatatlan rejtelméről, amit meg akartunk közelíteni a képzeletünkkel, mint a halálosan szomjazók a vizet, akik a patak partjához vannak láncolva, és csak arcukat nyújtogatják kínlódva a víz felé. Egy araszra van a víz, mégsem érik el, hallják a vizet, érzik a vizet, szinte nyelvükkel tapintják, érzik az ínyük közt, érzik száraz torkukon lecsurogni, széfolyni elapadt mellükben, a csontjaikba ömleni, vad szívdobogást kapnak tőle, csak ver-

gődnek és forgolódnak, véresre szorítja és nem engedi őket a lánc – egy araszra van tőlük a víz!

Mikor becsuktam magunk mögött a kapuajtót, és a kulcsot megforgattam a zárban, Edit ugrálva előreszökkent. A néma kis ház üvegajtóját megkopogtatta, mintha lett volna bent valaki:

– Jó istenke, bocsáss be bennünket! – kiáltotta vidáman.

Ma olyan különös, eszeveszett hangulatban láttam, mint azelőtt soha. Részeg volt, hidd el nekem, kicsit pityókos volt attól, amit az úton beszélgettünk.

Mikor a szobába értünk, és bezárkóztunk, kalapját nagy ívben a szekrény tetejére dobta, aztán elterült a széles pamlagon, mintha valami édes kábulat döntötte volna fel. Lehunytt szemmel feküdt, olyan helyzetben, amelyet ezelőtt sohasem láttam tőle. Átadta magát egy pillanatra a képzeletének. Aztán térdeit felhúzta, megborzongott, és hirtelen felugrott. Két karjával vadul magához ölelte a levegőt.

Száján egy öntudatlan, idegen kis mosoly volt, az ő legtitkosabb mosolya.

Látod, én most olyan dolgokat mondok el, amiket egy nőről, elmondani egy férfinak aljasság. Én így tanultam ezt, bizonyára te is így érzed, és ha te a te nyugodt és rendes agyvelőddel olvasni fogod ezt a leveletem, amelyet utolsó óráim örületében írtam, talán megcsóválod szép, komoly fejedet, Mátyás! De érts meg engem, értsd meg, énnekem el kell ezt mondanom, vissza kell ezt kiáltanom az életbe. Szeretném megmenteni e perceket a halhatatlanságnak, és szétszórni a földön, a helyeken, az országutakon, a kopár szobákban, a kisvárosok felett, mint a rózsákat, hogy felkapkodják az emberek, hogy érezzék, hogy képzeletükben nekik is jusson valami, nekik, akik örökre leányok maradnak, vagy más pesti fiatalemberek, akiknek ifjúsága és szerelme borzasztó kis görbe utcák nyilvánosházában váltódik fel olcsó gyönyörre. Amit én éltem át, az kivételes ajándéka volt az én kivételes életemnek. Ezeknek a perceknek emlékei most is ragyognak és melegítenek bennem, ezek a percek olyan gyönyörűek

voltak, hogy nézd, mikor most elmúltak, én belehaltam.

Hogy tudjam én ezt gyámoltalan szavaimmal úgy elmondani, leírni ide, erre a papírosra, hogy te is megérezzed? Ne gondolj semmire, nem történt köztünk semmi, csak egyedül voltunk bezárkózva egy kis szobában, boldog biztonságban, ahol elmúlt, elmaradt tőlünk minden, ami az ifjúság szép vadságát bilincsekbe szorítja.

Ha most visszagondolok rá, érzem, hogy Edit ezekben a percekben az enyém lehetett volna. Nem is tudom, miért történt mégis csak így. Gyötrelmes, szép, gyönyörű játék volt ez, repkedés a láng körül, semmi más. Édes láz, forró borzongás, dolgok, amik öneki ijesztő vakmerőségnek tunk. Az, hogy lehúzta válláról a blúzt, mélyen lehúzta, szenvelgőn begörbített ujjakkal, mintha valami édesen fájó sebbe vájt volna, olyan mélyen, hogy fiús kis melle egyszerre csak fehéren és remegve kiugrott a blúzból. És mind vakmerőbb lett, valami eszményi, állati ösztönnel vágyott a meztelenség után, megborzongni a tudatban, hogy az én férfiszemem kábultan issza testének fehérségét és olyan tájait, amelyet férfi szeme még sohasem látott. Itt nem voltak szavak, csap apró kis boldog kuncogások, talán csak megolvadt szavak, sóhajok, kis idegenszerű felnevetések – két szép fiatal állat hangjai, emberek, akik e gyönyörű percek kábulatában tíz- és tízezer évekre hulltak vissza, mindet elfelejtve, még az emberi beszédet is.

Hagyta, hogy lehámozzam róla selyemburkolatát, amely alatt szűzises titokzottságban élt gyönyörű, ifjú teste. A blúz után a selyem ingvállat, melynek kapcsait remegő kézzel kerestem. Ruhátlanul állott előttem, csak a finom batiszting tapadt rá, amely elárulta testének minden vonalát. A rózsza szirmainak vannak ilyen lágy vona-

Ady Endre

Kocsi-út az éjszakában

Milyen csonka ma a Hold,
Az éj milyen sivatag, néma,
Milyen szomorú vagyok én ma,
Milyen csonka ma a Hold.
Minden Egész eltörött,
Minden láng csak részekben lobban,
Minden szerelem darabokban,
Minden Egész eltörött.
Fut velem egy rossz szekér,
Utána mintha jajszó szállna,
Félig mély csönd és félig lárma,
Fut velem egy rossz szekér.

lai, ívei, hajlatai, amilyen vonalakat nyakának íve, gömbölyű vállának fényköre, derakának hajlata mutatott. A vonalak néhol összefutottak, és árnyékba tűntek. Így állt előttem szalagos kis fél lakkcipőben, most eszményi karcsúnak tűnt, magas, ezüstszerű selyemharisnyájában olyan volt, mint egy különös virág, melynek szára ezüstpapirosba van csavarva. Erőtlenül hanyatlottam eléje, és hűvös térdeit csókoltam. Ölembe vettem, és a pamlagra vittem. Szája olyan tűzzel olvadt a számon, amelyet azelőtt sohasem éreztem. Most, ha visszagondolok rá, most itt hátul fent fáj a nyakam tőle.

Ő elhanyagló fejével és elfordított arccal átadta magát a legforróbb képzelgésnek, és karjai mozdulataiban és csípője vonaglásában a legnagyobb emberi boldogság kigyózott. Én előtte térdeltem, és gyönyörű testét egyetlen fullasztó, végtelen csókkal akartam a magamévá tenni.

Soká, nagyon soká, a halálos fáradtság ébresztett fel bennünket ebből a kábulatból. De mégsem volt ebből teljes ébredés. Mikor fátyolos szemmel kiléptünk az utcára, még mindig nem tudtunk szólni, csak mentünk, vánszorogtunk, mintha csontjainkat megolvasztotta volna ez a tűz. Nem mertünk beszélni, mert csak dadogni tudtunk volna.

A hídnál tértünk valamennyire magunkhoz. Edit szólalt meg:

– Istenem, siessünk, nagyon elkéstünk.

Már vacsoraidő volt.

– Nem jövünk többet ide – mondta Edit.

De ettől a naptól kezdve mindennapok lettünk az Ág utcában.

GYÖNGYHALÁSZ

Füst Milán

Egy bánatos kísértet panasza

Épp egy rigó fűtyült a téli fán.
Gyönyörű volt a téli világ s én eltöprengtem éppen:
Ki égeti vaj' a havas utak sárga tűzét?
S hogy sötét nyaram elaludt már s magasztos éji csendbe
Fúlt s a bús fenyők sötétje régen eltakarja:

S mint a rabló kullogott mögöttem boros, nagy bánatom.–
S: „Barbárok ők, a téli szenvedések,” – éppen gondolám,
S hogy: „Fagyosabb s kristályosabb a téli szerelem”...
...Mikor hazaérkezének várurunk dús szekerei éji időben
Elemőzsiával s a kofáknak hideg zöldségeivel nehézségre rakottan...
S a világos, karácsonyi kapún beözönlött szekerek serege...

Mihály volt a nevem s a várfal alatt korcsmából jöttem épp,
S útban valék éjfél után s ők elgázoltak engem,
S meghaltam ott, világos-szürke fellegek alatt,
S amíg a vidám kocsisok kurjongatása messzi hallék:

S a téli fagyban elszállt pőre lelkem s most bolyong,
S meghaltam egy világos kőszobor tövében, zord országuton,
Míg a várúr drága s habos husú almákat evett,
S amíg egykedvűn kártyázott egy bús lovaggal,
S fehér macskája lustán nyújtózott egy színes szőnyegen.

Kedves Olvasó Tanulók!

[g]azából csak igen laza összefüggés fedezhető fel a három irodalmi szöveg között: az elmúlás, a nemléte távozás, a halál különböző változatairól szólnak – más-más, egymástól igen távoli nyelven. **Ady Endre** (1877–1919) verse a teljes élet, a világgal való azonoság megtörésének modern gondolatát fejezi ki csodálatos versnyelven. **Füst Milán** (1888–1967) a groteszk és az ironia objektív hangján beszél egy „részeg kalmár” véletlen haláláról. Kicsit úgy is hat, mint egy burleszk: a halál kinevetése.

Zilahy Lajos (1891–1974) a „szalonirodalom” érzelmes prózanyelvén beszéli el egy öngyilkosságra készülődő fiatalember életének történetét. A múlt számban, már szó esett a regény és a belőle készült film kiváltotta botrányokról. Az itt közölt részlet az a „nevezetes”. Persze, mai szemmel már kevésbé tűnik merésznek – a modern médiák nagyon messzire vitték már ettől a szabadságtól a művészetet. A múlt század első évtizedében persze egészen másként hatott e szerelmi jelenetnek az irodalmi és filmes megjelenítése – de a kor kontextusát mellé rendelve, figyelembe véve sem hiszem, hogy életszerű és hiteles. Nektek mi a véleményetek róla?

Bence Erika

Internetkatasztrófa a láthatáron

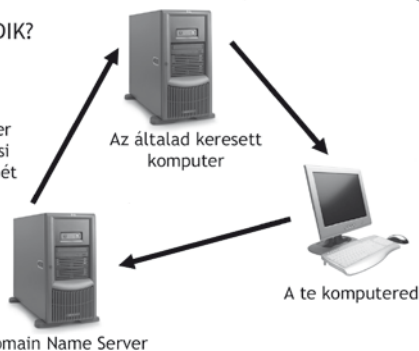
Az internetes fejlődés irányát meghatározó, vagy legalábbis abban komoly szerepet vállaló szakértők már most tudatában vannak egy igen komoly fenyegetésnek. Sokuk véleménye szerint elkerülhetetlenül szembe kell néznünk egy, az alapokat is megrendítő, katasztrofális internethibával.

De mégis, milyen problémák okozhatnak olyan kimaradásokat, lefagyásokat, amik nem egy adott földrajzi helyen, lokálisan jelentkeznek, hanem szerte a világon érinthetik az internetezőket? Itt van mindjárt a DNS új biztonsági funkcióinak tavaly nyári alkalmazásba vétele. Az úgynevezett DNS Security Extensions (DNSSEC) hibájára való felkészülés jegyében született meg az egy évvel ezelőtti fejlesztés.

Hiszen, ha a domain neveket IP-címekre fordító rendszer leáll – például egy összehangolt online támadás következtében –, akkor az internetre csatlakozó számítógépek közötti kommunikáció jelentős része (főként a web elérhetősége) is megszűnik. Hiába írjuk be

HOGYAN MŰKÖDIK?

1. Begeped az internet-címre
2. A Domain Name Server ennek alapján kikeresi a keresett gép IP-címét
3. A rendszer átirányít a keresett géphez

böngészőnkbe például a <http://www.jopajtas.info> linket, azt internetképes eszközünk nem a domain név alapján fogja megkeresni, hanem a legközelebbi DNS szerver segítségével IP-címmé alakítja ki kutatja fel.

Ennek várható következményeit mérséklendő, a világon öt ember rendelkezik olyan digitális kulcsokkal, amelyekkel a domainnév rendszer kvázi újraindítható, még akkor is, ha előtte teljesen összeomlott.

„A digitális út, amit bejárunk számítógépeinkkel és az internettel, óhatatlanul is összeomlással fenyeget. A legtöbb, amit tehetünk, hogy felkészülünk rá, és amikor bekövetkezik, akkor megpróbáljuk elhárítani. Óriási sebezhetőségek rejlenek társadalmunk pénzügyi, elektronikus rendszereiben... Így annak nagyobb a valószínűsége, hogy bekövetkezik a következő 25 év során egy katasztrofális online esemény” – adtak hangot aggodalmuknak a téma jeles szakemberei.

Nokia X2-02

Néhány nappal ezelőtt újabb olcsó mobillal bővült a finn gyártó kínálata, a napokban kereskedelmi forgalomba kerülő X2-02 legfőbb érdekessége, hogy két darab SIM-kártyát képes fogadni (azaz két szolgáltaó hálózatát is képes használni, pl. bele tehetünk egy szerbiai és egy magyarországi SIM-et, nem kell cserélni a határon vagy két külön telefont cipelni), ráadásul az Easy Swap funkciónak köszönhetően a lapkákat menet közben is lehet cserélni.

A Nokia szerint fejlett hangfeldolgozó rutinjainak hála az X2-02 kristálytisztán képes megszólaltatni a zenét, ezen felül a rádióállomások adásai is rögzíthetők vele. Az ára várhatóan 60-70 euró körül lesz.

Kamerák mindenhol

Hamarosan mindent be fognak hallózni a digitális érzékelők, otthonaink, munkahelyeink és a közterek is csordultig lesznek észrevétlen szenzorokkal. Emellett egyre nagyobb hangsúlyt kapnak majd a különböző webkamerák, melyek szintén megjelennek mindenhol. Noha már ma is előszeretettel alkalmazzák őket, például a térfigyelésben, létesítmények védelmében, az alkalmazottak megfigyelésében, a jövőben még inkább megvalósulni látszik George Orwell (rém)álma, amit ő 1984-re jósolt (lásd a szerző 1984 című regényét).

Megyed évszázad múlva gyakorlatilag nem lesz olyan pontja a Földnek, amit ne látna legalább egy kamera. Így szinte bármilyen eseményt megtekinthetünk, akár egyszerre több perspektívából is. A rendszerek egy része (java része) ráadásul automatikusan működik majd:

**KAMERÁVAL
MEGFIGYELT
TERÜLET!**

**MONITORED
BY VIDEO CAMERA!**

az érzékelőkkel összekötött képalkotó berendezések mechanikus eszközöket vezérelhetnek, melyek természetesen szintén az internetre csatlakoznak.

„Képesek lesznek például valamit kinyitni vagy bezárni. Ez jelentős változás lesz a mostani állapothoz képest, hiszen nemcsak megfigyelői lehetünk majd egy-egy eseménynek, de nagy valószínűséggel irányítani is tudjuk azt” – tárta nyilvánosság elé vízióját egy szakember.

Vagy inkább csak arról van szó, hogy az ellenőrzést eddig is kezében tartó személyek és vállalatok vezetői kapnak még nagyobb befolyást a mindennapi ember felett..?

Pehelykönnyű, dupla SIM-es Nokia a láthatáron

Nokia X2-02 specifikációk:

- GSM/GPRS/EDGE (900/1800 MHz)
- Bluetooth 2.1
- Kijelző: 2,2 col, 240x320 pixel
- Kamera: 2 megapixel
- FM rádió, szabványos hangkimenet

- Dupla SIM
- microSD foglalat (max. 32 GB)
- Akku: 1020 mAh
- Tömeg: 71 gramm
- Méret: 113 x 50 x 15 mm
- Készenléti idő: 443 óra
- Beszélgetési idő: 9 óra 50 perc

HOROSZKÓP

KOS

Kivételes előnyödre válik a dolgok változékonysága. Most a legunalmasabból is izgalmasat, a legnehezebből is könnyűt varázsolsz. Csak koncentrálnod kell! Szorgalmazd, erőfeszítésed meghozza a gyümölcsét. Elismerő szavakban fürdesz, s nincs más dolgod, mint élvezni a pihenést.

BIKA

Egyik pillanatról a másikra újabb és újabb ötletek villannak az agyadba, és ez így megy egész héten. Egy kis kezdeti lelkesedés, és máris sínen vagy. Meglátod, hogy milyen jól fogod magad érezni, ha befejezel pár félbehagyott munkát.

IKREK

Ne tervezgess, spontán időszak a mostani, telis-tele váratlan fordulatokkal. Minél rugalmasabb vagy, annál jobb, de a legfontosabb dolgokat tudd le minél előbb! Valaki megkérdőjelezi a rátermettségedet. Ne hagyd kétségeket afelől, hogy az illető tévedett!

RÁK

Hatalmas intellektuális löketet kapsz, amitől képtelen leszel apró-cseprő problémákkal foglalkozni. Távoli barátod jó hírekkel örvendeztethet meg. Ebből kifolyólag szánj egy estét az ünneplésre. Hívd meg a barátaidat. Legyél nagyvonalú!

OROSZLÁN

Nem fognak beválni régi, jól megszokott módszereid, úgyhogy ideje kicsit frissíteni! Lehet, hogy az újdonságok először szokatlanok, de sokkal hatékonyabb leszel tőlük. Szerencsés napok következnek, ha művészi ambícióid vannak. Mindenkiel tarts jószomszédi viszonyt!

SZŰZ

Könnyelműen bánssz a pénzzel. Nem ártana kicsit komolyabban venni a dolgot, ha nem szeretnéd, hogy kiürüljön a tárcád, és elveszítsd mások bizalmát. Ne felejtss el megemlékezni egy kedves ismerősöd születésnapjáról vagy valamilyen fontosabb dátumról!

MÉRLEG

Valaki nagy segítségre lesz, úgyhogy ne tartsd magadban a problémáidat. A lényeg, hogy idősebb ismerős legyen, mert szükséged lesz a tapasztalataira. A suliban nem tudsz százszázalékos teljesítményt nyújtani. Talán jobb lenne, ha picit többet pihennél.

SKORPIÓ

Rendkívüli inspirációt nyújtanak a szokatlan, idegen dolgok, úgyhogy mozogj minél többet különleges környezetben! Ha mérges vagy, fékezd az indulataidat! Ne cselekedj hirtelen felindulásból! Megnyilvánulásaid előtt számolj el tizig! Ne ítélkezz az első benyomás alapján! Fontos, de nem elsődleges.

NYILAS

Könnyen megeshet, hogy kisebb-nagyobb félreértésekbe keveredsz másokkal, de egy kis kreativitással minden szorult helyzetet megoldasz. A vásárlásban nem leled meg azt az örömet, amit az általában okoz neked. Türelemre és megértésre lesz szükséged az emberekkel szemben.

BAK

A feladataid idővel felelősségteljes küldetessé válnak, amelyek során megmutathatod társaidnak – és főleg tanáraidnak, hogy mire vagy képes. Ne ijedj meg, itt a te idő! Csatlódsz az ismerősödben, kiderül, hogy csak a szája volt nagy, nem lehet rá számítani. Nézd pozitívan a dolgot! Már tudod, hogy kiben bízatsz!

VÍZÖNTŐ

Néha nagyon felpörögnek az események, erre számíthatsz ezen a héten is. Szükséged lesz a tudásodra, miközben új, ismeretlen feladatokkal találod szembe magad. Csalódottan rájössz, hogy reményed csalfa volt, és te vakon hittél benne. Ez ne rontsa el az egész hetedet!

HALAK

A gyorsaság lehet a barátod és az ellenséged is, ha kommunikációról van szó. A perpatvar lassan elcsendesedik. Az összefüggést könnyes béke követi. Kellemesen meglep, hogy akit ellenségnek gondoltál, barátságosan közeledik.

Elfogyott az ihlet? Pedig könnyen megtalálhatod

Mindenkinek vannak időszakai, amikor úgy érzi, teljesen elszívta az energiáit a munka vagy az iskola. Ráadásul télidőben az időjárás is eléggé lelohasztja az embert. Mi ilyenkor a teendő? Nem árt néha picit magunkba fordulni, és visszatérni egy-egy kreatív elfoglaltsághoz, amit igazán szeretünk csinálni. Mert mindenkinek van ilyen. Hogy hosszú távon jól teljesítsünk az élet más terein is, stimulálnunk kell belső kreativitásunkat. Ezt a különböző jegyek szülőttei különféleképp tehetik meg. Tudd meg, te hogyan!

Levegő jegyek (Ikrek, Mérleg, Vízöntő)

A szavak embere vagy, tehát a legjobb, amit tehetsz, hogy körülveszed magad velük. Persze nem feltétlenül a szokásos értelemben. Keress izgalmas beszélgetőpartnereket, kezdj el egy olyan könyvet, újságot vagy blogot, amelyet eddig nem olvastál. Mindenképp az újdonságok felé kell fordulnod. Az idegen nyelv tanulása is segíthet, hogy eddig szokatlan módon gondolkodj a szavakról, de akár azt is kipróbálhatod, milyen csendes na-

pot tartani. Néha nagyon érdekes dolgokat tudhat meg az ember, ha csak passzívan vesz részt a kommunikációban.

Tűz jegyek (Kos, Oroszlán, Nyilas)

Kreatív energiáidat a mozgás szabadítja fel leginkább. Minden bizonnyal van már valamilyen mozgásforma, amit rendszeresen űzol, de neked sem árt egy kis újítás. Van valami, amit régen szeretnél csinálni, de egy ideje hanyagolod? Mi lenne, ha újra belevágnál? Legyen szó úszásról, ugrókötélvezésről, kézilabdáról vagy akármilyen sportról, amiért oda voltál kisebb korodban, egész biztosan új töltetet ad, ha ismét kipróbálsz.

Föld jegyek (Bika, Szűz, Bak)

Imádod a rendszerességet, de néhanapján eléggé bepunnyadsz a megszokásoktól. Ahelyett, hogy mindent teljesen felforgatnál, inkább iktass be egy-két új dolgot a napirendedbe! Ha szeretsz rajzolni, próbálj ki egy új eszközt! A konyhában találsz igazán önmagadra? Tanulj meg egy újfajta fűszerezést! Ha teljesen új dolgokba veted magad, csak kapkodszt összevissza. Viszont, ha csak

egy apró részletet változtatasz meg, szépen áramlani kezdenek benned az új ötletek, és új utakra találhatsz.

Víz jegyek (Rák, Skorpió, Halak)

A kreativitásod szinte teljes mértékben az érzelmeiden és belső hangjaidon alapul. Ha úgy érzed, nincs ihleted, valószínűleg ki kell takarítanod a „felesleges koszt” a lelkedből. Ahelyett, hogy visszafogod magad, inkább engedd ki a feszültséget, és sírj egy nagyot – rengeteg energiát szabadíthatsz így fel. Nézz egy megható filmet, hallgass szép, érzelmes zenét, vagy kezdj el írni! Ne valami konkrét iromány megalkotására gondold, csak azt írd le, ami eszedbe jut, szabadon! A lényeg, hogy szabadon, akadály nélkül áramolhassanak az érzelmeid és a gondolataid.

Konyhai alapismeretek

Bizonyára néha már te is ott sürgölődsz a konyhában. Itt az ideje, hogy megismerkedj a konyhai alapismeretekkel, hogy később még könnyebben elsajátíthasd anyukád legfinomabb receptjeit!

Rántás

Az ételeket legtöbbször liszttel sűrítjük. A rántás elkészítése során a zsiradékot felforrósítjuk, hozzáadjuk a lisztet, és együtt megpirítjuk. A pirítással a liszt elveszti nyers ízét és karamellizálódik, az ételeknek pedig jellegzetes színt és ízt ad. A rántáshoz a vizet a pirítás után fokozatosan kell hozzáadni, folyamatos kevergetés mellett, hogy ne csomósodjon meg.

– A forró rántást forró vízzel, a hideg rántást pedig hideg vízzel kell felengedni, mielőtt hozzáadnánk az ételhez.

– Ha szeretnél petrezselymet vagy pirospaprikát tenni a rántásba, akkor pirítás után tedd bele őket, különben elvesztik ízüket és megégnek!

Habarás

A habarás liszt és víz, tej vagy tejföl keveréke. Habarás során először a tálba tesszük a

lisztet, hozzáadjuk a tejet, a tejfölt vagy a vizet, majd habverővel simára kavargatjuk. A habarékhoz ezután merőkanállal hozzáadunk egy keveset a forró ételből, majd alaposan összekeverjük vele. Fontos a folyamatos és gyors keverés, különben az étel összecsomósodik! Ha már kellően felmelegedett a habarék is, akkor hozzáadjuk az ételhez.

– A habarékot mindig a főzés végén kell hozzáadni az ételekhez, csak 1-2 percig szabad őket együtt továbbfőzni.

Panírozás

A panírozás célja, hogy az ételeket változatosabbá, ízletesebbé és táplálódóbbá tegyük, illetve, hogy az étel az ízanyagokat és a nedveket jobban megtartsa. Panírozás során a sütésre előkészített anyagokat először megsózzuk, majd lisztbe, felvert tojásba, végül pedig kenyérmorzsába forgatjuk.

– Különleges lehet a végeredmény, ha a zsemlemorzsába más fűszereket, magvakat tesz.

Habverés

A felveréssel levegőt viszünk a tojásfehérje részecskéi közé, így az térfogatának

háromszorosára növekszik. Annál keményebb lesz a hab, minél tovább verjük, de az eredményt fokozhatjuk egy csipetnyi só vagy cukor hozzáadásával. A hab akkor jó, ha már nem folyik le a habverőről. Túlvérni nem szabad a tojásfehérjét, mert a túlvért hab összetörik.

– Nagyon fontos, hogy tiszta legyen a habverő, illetve az edény, valamint, hogy ne kerüljön tojássárgája a fehérje közé, mert ez megakadályozhatja a hab keménnyé válását.

A busz Újvidék felé száguldott. Alzgatottan ültünk a székeken. Beszélgettünk. Mindenkit a kíváncsiság gyötört. Felmerült a kérdés: milyen előadásban lesz részünk? A címét tudtuk: Portugál. Sokatmondó, sejtelmes cím. Vajon mit takar?

Az előcsarnokban ácsorogtunk. A tekepályára meredt a tekintetünk. Ez mit keres itt? A kíváncsiságunk növekedett. Amikor beszélgettünk a terembe, kiderült, hogy kocsmái díszletek közé keveredtünk. Kis asztalok, kockás terítővel letakarva. Kiszolgálópult a sarokban. Sörösládák egymásra sorakoztatva. A legkülönösebb a csocsóasztal volt, s a mindent átható fokhagyma illata. Helyet foglaltunk. Kezdődött a darab. Erre vártunk... de nem erre számítottunk.

A félhomályból egy ápolatlan, szegény részeg nézett ránk. Megrettentünk. A hontalan egy kis pohár pálinka társaságában üldögélt. Némán. A darab folyamán megismertük tragikus sorát, hogy elvált, s a lányát bántalmazták. Emiatt zaklatott, emiatt csúszott félre az élete.

Továbbá megismerkedtünk Masnival, a kocsmáros lányával, a főszereplővel, aki a pult mögött énekelgetett mosogatás közben. A kocsmába ekkor érkezett Retek, egy „betyár”, egy volt rendőr, aki el szerette volna venni Masnit feleségül. A lány ezt nem akarta. Csak az apja, mert Masni már „abban a korban van!”

Csipesz, a nagy elvágódó, a bohém, aki miután belépett a kocsmába, önmagával vívott kártyacsatát, éljenezte a Fradit, s Retekhez hasonlóan durván beszélt.

A falu papja is megérkezett, kötött sállal a nyakában, amit a nagyanyja kötött neki. A szakállas Csipesz gúnyolódott vele.

Amikor mindenki kiment a kocsmából, akkor érkezett a másik főszereplő, a másként gon-

dolkodó idegen, az elvágódó, a Portugáliába induló, akinek Masni ad becenevet: Bece. A két fiatal között szerelem gyullad. Megtudjuk, hogy Budapestről Portugáliába tart. Tulajdonképpen a feleségétől menekül. Masni és Bece napokat töltenek el egymás társaságában. A kocsmárosnak tetszik a dolog, ám Reteknek egyáltalán nem. Lärmázik is miatta.

Csipesz felesége tetszett nekünk nagyon, aki állandó részegségben élt. Kerékpárral érkezett be az ivóba, s mindig csúnyán beszélt.

Egyik pillanatban a fiatalok a tónál voltak. Becére nagyon pipa lett Retek. Bece azonban nem ijedt meg. Csak a feleségétől. Aki, bár úrinőnek volt öltözve, kegyetlenebb volt a kocsmá összes lakójánál.

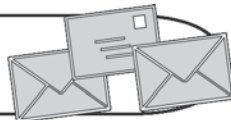
Csipesz céllovöldét nyitott. Masniék is játszottak. Bece lőtt egy plüssöt. Megjelent az apa is, aki a házasságra tett célzásaival pezsgőt bontott. Bece felháborodott, s Masni most tudta meg, hogy ez a fiú sem gondolta komolyan a szerelmet. Ebben a pillanatban megjelent Retek, késsel a kezében, s Bece után rohant... Vörös kézzel tért vissza. Leszúrta a fiút. Masni összeroppant. Zokogva hagyta el a kocsmát.

Csipesz érkezett vissza Budapestről. Képtelen elhagyni a falut, a kocsmát. Ajándékba részeseges feleségének egy magas sarkú cipőt hozott. Az asszonyka felhúzta, és az utcára vonult dicsekedni a holmival. Mindenki kiment utána csudát látni. Csak Masni maradt a teremben. Szomorúan, céltalanul, beletemetkezve a szíve vágyaiba.

Mi pedig nem csalódtunk. Nagyokat nevtünk, s közben egy igazi szomorújátéknak, tragédiák sorának voltunk a szemtanúi.

**Horváth Edina, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

MIZUJS?

Hódi Ákos, 5. osztály, Magyarcsérnye

Szabadka, Kizúr István iskola

A Zenélőház című előadásra a 2. d osztályból tizennyolcan mentünk el. Nekem az elefántos rész tetszett a legjobban. Az elején volt egy vicces rész is, amiben a szereplők vitakoztak.

– **Péter Györk, 2. d osztály**

Az előadás vidám és érdekes volt. Nekem leginkább a táncoló és beszélő állatok tetszettek. A finálé szintén énekkel fejeződött be. – **Bartus Bálint, 2. d osztály**

Talpai Loránd, 5. osztály, Magyarcsérnye

Hogyan éled meg a kudarcokat, csalódásokat?

Romokban heversz, ha valaki nem tartja be a neked tett ígéretét? Avagy inkább optimistán úgy teszel, mintha észre sem vennéd a másik hibáját?

1. Terjed az influenza, mindenki köhög és szipákol.

Te elkapod a náthát?

- a) Nagy ügy, van rosszabb is a megfázásnál... (0)
- b) Naná, engem imádnak a vírusok! (4)
- c) Nem hiszem, vigyázok magamra. (2)

2. Egy baleset után meglátogatsz a barátnődet. Mit mondasz neki?

- a) Látszik, hogy megviselt a dolog! (4)
- b) Fel a fejjel, lesz ez még jobb is! (0)
- c) Mond el, hogy történt! (2)

3. Egy kvízzjáték résztvevője vagy, nagy pénzüsszeg a tét. Bizonytalan vagy, és nincs segítséged. Mi legyen?

- a) Egyszer élünk, úgyhogy rávágom a választ! (0)
- b) Befejezem a játékot. (4)
- c) Szép nyugodtan átgondolom az összes lehetőséget, majd döntök. (2)

4. A tengerpartra mennél nyaralni, a családod máshová. Kinek az akarata érvényesül?

- a) Én engedek. Nem hallgatom a többiek nyafogását a szünidő alatt. (4)
- b) Addig vitatkozunk, amíg nem találunk valami megoldást. (2)
- c) Az enyém. (0)

5. A barátnődnek problémája van, és hozzád fordul. Hogyan vigasztalod meg?

- a) Felajánlom: máskor is forduljon hozzám. (4)
- b) Elhárítom mondván, menjünk bulizni. (0)
- c) Megkérem, mesélje el pontosan, min megy keresztül. (2)

6. Melyik vélekedést osztod leginkább?

- a) Az ember mindenképp cselekedjen! (0)
- b) Az ember gondolkodjon, mielőtt dönt! (2)
- c) Az ember megbízhatatlan lény. (4)

Értékelés

0–8 pont: Az erős akaratú

Te remekül leplezed a csalódást! Bármi történjen is, tele vagy tetterővel, optimizmussal, rendíthetetlen hittel és bizakodással. Úgy döntesz: irány a szebb jövő! A családod és a barátaid sokra tartják a lelkiereőd. Ám vigyázz, nehogy kíméletlenné válj, figyelj arra, amit mások mondanak!

Tanács: Jó, ha nem fognak ki rajtad a csalódások, de gondold azokra is, akiknek szükségük van rá, hogy néha meghallgasd őket.

9–16 pont: A racionális

Te egyszerűen tudomásul veszed a csalódásokat, hideg fejjel mérlegelve, hogyan történhetett ilyesmi. Gyűjtöd a tényeket és az információkat, hogy a balul sikerült randevú vagy szerelmi csalódás ne eshessen meg veled újra. Vigyázat: az ész nem mindig tud felülkerekedni a szívügyeken!

Tanács: Hallgass olykor az ösztöneidre is! Ha nem rejted mindig véka alá a csalódottságod, hamarabb találsz valakit, aki megvigasztal.

17–24 pont: A csalódott

Ami elromolhat, az el is romlik! – vallod. Új srác jelenik meg az életedben? Szakítani fog veled. A legjobb barátnőd is biztos rosszat mond rólad a háta mögött. Épp ezért vagy dühös, sértődött és hajlamos a sírásra. Ha negatívan állsz a dolgokhoz, ne csodálkozz, hogy bekövetkezik, amitől tartasz!

Tanács: Elég az áldozatszerepből, légy nyitott a meglepetésekre! Kicsit több önbizalommal a jó dolgokat is bevonhatod az életedbe.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenegy éves vagyok, és egy nagy problémával jelentkezem. Szeretek egy fiút, az osztálytársamat. Ő viszont mást szeret. Van, hogy rám sem néz, amikor köszönök neki, néha vissza sem köszön. Hogyan hódítsam meg. Nagyon szeretem, és fáj, ha látom, hogy annak a másik lánynak udvarol. Egy kényeskedő, beképzelt lány az osztályunkból. Mit tegyek, hogy megszeressen?!

Én”

Válasz:

Kedves Szerelmes!

Nagyon nehéz helyzetben vagy, mert napról napra szembesülnöd kell a szimpátiáddal, aki jobban kedvel egy másik lányt, mint téged. Sajnos az érzelmeidet nem nagyon lehet irányítani, így azt sem, hogy ki kit fog, vagy éppen nem fog kedvelni. Ti már jó ideje egy közösséghez tartoztok, már megrögzött viszonyok vannak köztetek, amelyeken nehezen lehet változtatni. Ha a fiú különösebben nem kedvel, és ezt ilyen direkt módon meg is mutatja neked, ignorál, úgy tesz, mintha szinte ott sem lennél, akkor már tudod is, hányadán állsz nála. Amit megtehetsz az az, hogy nem mutatod ki a féltékenységedet, hogy mennyire idegesít és bánt, hogy a másik lány tetszik neki. Legyél mindenkiel kedves, segítőkész, vidám, mosolygós tinilány, és rögtön felfigyelnek rád a környezetekben lévő fiúk. Összpontosíts a tanulásra és a tanulmányi eredményed feljavítására. Kapcsolódj be, ha van, valamelyik szakkör munkájába, ahol új ismereteket köthetsz. Mindenesetre ne búslakodj, menj el a barátnőddel kocsisólyzni, sétálni, rollerozni, kerékpározni, ha az időjárás megengedi. Ezt a fiút pedig egy időre tedd félre. Biztos, hogy piszkálja majd a fantáziáját, hogy mi történt veled, miért nem rajongsz érte. Ha még akkor is tetszeni fog, eljön majd a te időd. Mindenesetre jobb lenne, ha pontot tennél erre a történetre, és továbblapoznál. Biztos akad majd egy-két fiú, aki szívesen lenne főhőse egy új történetnek.

„Kedves Bizalmas!

Van egy problémám, amit nem tudok megoldani, és amire, remélem, tanácsot tudsz adni. Tetszik egy fiú az iskolából. A szünetekben, mindig nézzük egymást, és lehet, hogy én is tetszem neki. Legalábbis a barátnőim így látják. Az a gondom, hogy ez a fiú már első korunk óta tetszik az egyik barátnőmnek, igaz nem a legjobbnak. Talaly, amikor kirándulni voltunk, a barátnőm megkérdezte tőle, hogy akar-e vele járni. A fiú kerek percc azt mondta, hogy nem. Körülbelül akkor kezdett el nekem is tetszeni, és remélem én is neki. Nem tudom, hogy kezdjek-e vele valamit, mert rosszul érzem magam a barátnőm miatt, akinek gondolom, még mindig tetszik a fiú. Legalábbis én így érzem, ha az ő helyében lennék. Hogyan oldjam meg a problémámat? Járhatok-e nyugodtan ezzel a fiúval, ha megkér rá?

Válasz:

Kedves Girl!

Sajnos senkit sem tudunk rábeszélni arra, hogy elkezdjen járni a másikkal, mert úgy látjuk, hogy ideális kapcsolat lenne köztük. Ha közöttetek erős a vonzódás, akkor nincs semmilyen akadálya sem annak, hogy elkezdjétek járni, ha erre sor kerül. A barátnőd már valószínűleg nem egyszer kosarat kapott a fiútól, és jó úton van, hogy túltegye magát a dolgon. Beszéljess el őszintén, négy szemközt a barátnőddel, és mondd el neki, hogy mit érzel vele és a fiúval kapcsolatban is. Ne kérj tőle engedélyt, hogy járhas a fiúval! Mutasd meg neki, hogy fontos neked a barátságod, de a barátság nem azzal bizonyítható, hogy lemondunk valami olyanról, ami nagyon fontos számunkra. Ha mégis úgy dönt, hogy nem akar veled barátkozni, ez már az ő dolga. Biztos, hogy akad majd még jó néhány barátnő, akivel jól megértitek egymást.

Girl”

„Kedves Bizi!

Tizennégy éves vagyok, és már jó ideje titokban imádom egy fiút. Nemrégiben összeszedtem a bátorságomat, és felajánlottam neki, hogy találkozzunk. Elutasított. Nevetett rajtam. Most meg mindig mosolyog, nevet, amikor meglát. Nagyon szégyellem magam. Legszívesebben a föld alá bújnék. Mit tegyek?

Kérlek segíts!

☹”

Válasz:

Kedves Imádó!

Először is, annak ellenére, hogy a szimpátiád eléggé éretlenül viselkedett, és viselkedik most is (amin egyáltalán nem kell csodálkoznia!), és megbántott téged, örülök, hogy volt bátorságod, és kezdeményeztél, még akkor is, ha nem úgy sült el a dolog, mint ahogyan szeretted volna. Sajnálatos dolog az, hogy nem tudott úgy reagálni, hogy ne bántson meg a viselkedésével. Nehéz ilyen váratlan helyzetekben helyesen cselekedni, ahhoz tapasztalatra, beleélő képességre és nagy adag tapintatra van szükség. Nevet, mert nem tud másként viselkedni. Amit megtehetsz, az az, hogy ha legközelebb újra nevet rajtad, nevéss te is rá, menj oda hozzá, és mond meg neki, hogy valamikor tetszett neked, de most már örülsz neki, hogy nem kell egy ilyen éretlen valakivel járnod. Ezekután biztos, hogy megváltozik majd a viselkedése. Te pedig, igyekezz lekötöni magad a barátnőddel, osztálytársakkal, biztos, hogy akad majd más is, akit előbb titkon kedvelsz, utána meg majd nyíltan is megmutathatod neki, mit érzel iránta, és aki viszonyozza az érzéseidet.

„Kedves Bizalmas sorok!

Örülök neki, hogy van egy hely, ahol teljesen ismeretlenül tanácsot kérhetek, ha problémám adódik. Tizennégy éves lány vagyok. Nemrégiben a barátnőmkel vettünk egy üveg bort, és megiszogattuk. Kicsit részegen mentem haza, ami nem nagyon volt jó dolog, mert kissé rosszul éreztem magam. Anyukám, amikor meglátott, nem szólt semmit sem, de azóta nagyon hidegen viselkedik velem. Mintha eltávolodtunk volna egymástól. Nagyon nehéz beszélnem vele. Szégyellem magam. Úgy érzem, nagyon csalódott bennem. Mit tegyek, hogy újra jó viszonyban legyek vele.

Kérlek, segíts, adj tanácsot!

Cilka”

Válasz:

Kedves Cilka!

Ha a kíváncsiságod olyan nagy, mint ahogy gondolom, csak idő kérdése lett volna, hogy mikor próbáljátok ki az alkohol hatását. Nagyon sok fiatal kísérletezik ilyen módon, és sajnos ez szokássá is válhat. Biztos, hogy felfigyeltél arra, hogy a bulikon, szülinapokon, kevés kivétellel, alkoholos ital is van a terítéken. Az alkohol, az alkohol, még akkor is, ha kólával vagy szörppel keveritek, vagy éppen a spanyol gyümölcskülönlegesség, a Sangria formájában kerül elétek. A fiatal, fejlődő szervezet számára mindennemű alkoholos ital mérge, és károsan hat rátok. Anyukád tehát aggódik, és biztosan csalódott is benned. Egy őszinte beszélgetés mindenképpen segítene a köztetek lévő „jeges légkör” felmelegítésén. Mondd el neki, hogy kipróbáltad, de nem érezted magad jól, és sajnálsz, ha csalódnia kellett benned. A továbbiakban pedig igyekezz érett, felelősségteljes személyként viselkedni, hiszen jól érezhetitek magatokat egymás társaságában akkor is, ha „szűz” szörpöket, kólát vagy más üdítőt iszogattok a bulikon.

Az első dolog

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer Indiában a hegyek között egy apró kis falucska. Élt ott egy fiatalember. Viréneknak hívták, de mindenki csak kedvesen Virének szólította.

Egyszer, az egyik évben semmi eső nem esett, és a földeken semmi sem termett. Viré földje is szárazon, üresen állt. Nem volt mit ennie. Mondja valaki Virének, hogy a városban lehet munkát találni, menjen oda. El is döntötte, itt hagyja a faluban az apját, hogy őrizze a jószágot, meg a földet, ő meg elmegy a városba. Szólt is az apjának, az nem akarta elengedni, de nagyon öreg volt már, mit is tehetett volna? Szomorúan egyezett bele. Mindenki Viréről beszélt a faluban, és el is szontyolodtak az emberek, mert az a beszéd járta, hogy a városiak ravasz népség, mindenkiből bolondot csinálnak. Viré falusi fiú, naiv, fiatal! És írástudatlan is ráadásul. Mi lesz vele!

Ahogy bánatosan búcsúzik a fiától, az öreg megszólal:

– Fiam, nincs mit adnom útravalónak, csak három bölcsességet. Mielőtt cselekszel, mindig gondold ezeket. Az első: soha ne vitázz, és ha mégis, legalább ne köss fogadást! Ha ezt megszeged, asszonyoknak legalább soha ne beszélj a fogadról! A második tanácsom ez: ha bajban vagy, kérdezz meg egy bölcs öreget! A harmadik meg ez: soha ne ülj tétlenül, ölbe tett kézzel!

Viré megígérte, hogy észben tartja apja tanácsait, és elindult a városba. Nem volt szekere, lova, ökre, gyalog ment hát hegyen-völgyön át. Éjszaka egy fa alá húzódva megette a hazuról hozott borsófőzeléket, és aludt egyet. Reggel aztán folytatta az útját. Két hét is beletelt, míg elérte a várost. Messziről látszottak már a város fényei. Viré megilletődve bámulta a távoli ragyogást, de olyan fáradt volt, hogy az éjszakát még utoljára egy fa alatt töltötte.

Reggel elment a piacra, és szerencséje volt, rögtön szerzett valami munkát. Alig fért a bőrébe örömeiben. Gyorsan megismerték a piacolók, és látták, hogy jól dolgozik. Már össze is gyűlt egy kis pénzecskeje, volt háza, kis vagyona, mikor eszébe jutott:

– Most aztán jó lesz, ha észben tartom apám tanácsait!

Alighogy ezt végiggondolta, azon kapja magát, hogy fogadást köt egy emberrel. Aki nyer, azé a másiknak bármely tulajdona. Méghozzá az, amihez először hozzáér, az az övé. Nem sokkal később megismerkedett egy lánnyal, akivel össze is barátkoztak.

Az ember, akivel Viré fogadott, azt gondolta:

– Rá kell jönnöm a turpisságra. Nagyon összelegeledtek azzal a lánnyal, majd tőle megtudok mindent.

Elment a lány házához, mindenfélét beszélt neki, aztán a tárgyra tért:

– Ha elmondod, hogy honnan szerez Viré ebben az évszakban görögdinnyét, adok neked egy rakás pénzt.

Merthogy ez volt a fogadás. A lánynak jól jött a pénz, és mikor este elment Viréhez, ártatlan arccal azt kérdezte tőle:

– Hogyan fogod megnyerni a fogadást? Honnan szerzel ebben az évszakban görögdinnyét?

– Ne törődj vele, úgyis én nyerek. Láttam valahol egy árva görögdinnyét a várostól messze.

– Barátok vagyunk, nem? Senkinek nem mondom el. Hol van pontosan? – kérdezte a lány.

Végül Viré elmondta, hogy hol látta azt a görögdinnyét.

– Köztünk marad – nyugtatta meg a lány.

A lány elmondta a titkot a másiknak, az meg elment gyorsan a dinnyéért.

Viré közben aranykarkötőt csináltatott a lánynak. Megtudta ezt a másik ember is. Gondolta, ha megnyerte a fogadást, majd ezt fogja először megérinteni a házában, és ez lesz az övé.

A megbeszélt napon Viré üres kézzel jelent meg, a másik meg hozta a görögdinnyét. Viré vesztett. Nagyon megijedt, de eszébe jutott apja második tanácsa. Fogta magát, és elindult, hogy keressen egy bölcs öregembert. Nem ült ölbe tett kézzel, próbálta menteni, ami menthető.

Hajnala talált is egy bölcsét. Az öreg látta, hogy nagyon lógatja Viré az orrát, odahívta hát magához.

– Édes fiam, mi bajod van?

Viré elmondott mindent. Még be sem fejezte, és már mondja is az öreg:

– Tedd a tetőre az aranykarkötőt, de úgy, hogy letről is jól látszódjék! A többit magam

elvégezem. Holnap reggel a házadnál találkozunk.

Viré hazament, és úgy tett, ahogy az öreg mondta. Minden értékes tárgyat, de legfőképp az aranykarkötőt feltette a tetőre, de úgy, hogy jól látszódjék. Hozott egy bambuszlétrát is, és odatámasztotta a tetőhöz.

Reggel megérkezett az öreg, és látván, hogy minden elő van készítve, vidáman bízta Virét. A fogadást nyert másik férfi is nagy vidámságban volt. Azt tervezte, hogy csakis az aranykarkötőt fogja megkeresni, máséhoz nem nyúl. Türelmetlenül várta, hogy odaérjen Viré házához.

Ahogy odaért, az öreg rögtön kérdezni kezdte a fogadról. A férfi elmondta a fogadást, és hogy ő nyert. Az öreg megszólalt:

– A fogadás feltételei szerint valóban te nyertél. Így hát, amire most először ráteszed a kezedet, az a tiéd. Viré minden vagyona fenn van a tetőn, menj, és válassz!

Nagy fürgén ugrott oda az ember a bambuszlétrához, megragadja a fokokat, és mázni kezd. Abban a pillanatban szól az öreg:

– Rendben is volnánk, nagyuram! Tied a létra, viheted!

– Miről beszélsz, öreg? – szólott vissza megdöbbenve a férfi.

– A fogadás arról szólt, hogy amit először megérintesz, az a tied. A létra negyedik foka volt az, a negyedik fok tehát a tied.

Ezzel az öreg kiszedi a bambuszlétra negyedik fokát, és átnyújtja a férfinak.

Mit tehetett volna a szerencsétlen? Fogta a fokat, és megszegyenülten elsomfordált.

Viré ezentúl mindig észben tartotta apja bölcs tanácsait, és mikor már jó sok pénze összegyűlt, visszament a falucskájába, és boldogan élt, míg meg nem halt.

Itt a vége, fuss el véle!

Indiai népmese
(Kiss Csaba fordítása)

Trópusi gyümölcsök a megfázás ellen

A hidegebb évszakok friss növényeket, gyógynövényeket, gyümölcsöket nem igazán kínálnak nekünk, csupán befőttek formájában vagy szárítva, illetve fagyaszttva. Igaz, ebben a formában is értékesek és nagyon fontosak, de főleg a hidegebb, nyirkos időszakban helyesen tesszük, ha egészségünket trópusi egzotikus gyümölcsökkel kiegészítve védjük.

Nagyon alkalmasak erre a célra a citrusfajok, mint a narancs, a grépfrút vagy a citrom. A citrusfélék legjellemzőbb tulajdonsága magas C-vitamin-tartalmuk és a bennük lévő bioflavonoidok.

Ez a C-vitamin-bioflavonoid kombináció alkalmas a szervezet kötőszövetének újraképződéséhez, továbbá hatásukra gyorsabban növekszik a haj és a köröm, javul a látás. A citrusfélék egységesen erősítik az immunrendszert, az erek falát, a nagy artériáktól a legkisebb hajszálerekig. Megelőzik a légúti fertőzéseket és a meghűlést. Segítik a vas

felvételét, fokozzák a sejtek növekedését és fiatalító hatásuk van. Illóolajukat régóta alkalmazzák az illatszergyártásban, de világszerte elterjedt a használatuk az aromaterápiában is. A citrusfélék illóolaja belelegezve enyhíti a szorongásos és depressziós tüneteket. Magvaik olaja pedig csökkenti a vér koleszterinszintjét.

A világutazó citrom

A közönséges citrom hozzájárult a nagy földrajzi felfedezések sikeréhez. Értékes vitaminja lehetővé tette, hogy a hosszú hajóutak félelmetes C-vitamin hiánybetegségéből adódó skorbutot elkerüljék. Így vált az évekig tartó hajóutakon megbecsült kísérővé a citrom. A citrusnemzetségbe örökzöld fák és cserjefajok tartoznak, illatos viráguk és aromás, lédús termésük van. A közönséges citrom egy legfeljebb 7 méter magasra növő fa, kicsi, fogazott levelekkel és sárgára érő terméssel. Eredetét tekintve tipikusan délgyümölcs. A trópusi, szubtrópusi éghaj-

lat jellegzetes növénye. Őshazája pontosan nem ismert, valószínűleg Indiából vagy Kínából származik, és az idők folyamán terjedt el a Földközi-tenger medencéjében.

A gyógyászatban gyomorerősítőnek és izjavítóként használják. Komolyabb fizikai megterhelés, sportolás előtt nagyon hatékony, ha a citrom kifacsart levét mézzel keverve kortyolás nélkül lenyeljük.

A citrusfajok általános gyógyhatásain kívül serkentik a gyomorsav elválasztását, javítják a szervezet fehérjeállapotát, fokozzák az életerőt.

Egy kis illemtan

Hogyan kell enni?

Ne faljunk, hanem együnk, hogy ne csak a gyomrunk, de szemünk és a szellemünk is jóllakjék!

Csak kézmosás után ülj az asztalhoz.

Idősebbek társaságában ne te szedj először!

Az étkezés társalgásra is való, persze nem a nehéz problémák megvitatására, a hangereő feltornázásával.

Társalgás közben ne hadonássz az evőeszközökkel! Az evőeszközök használatát próbáld meg mielőbb elsajátítani!

Hangkíséret nélkül (csámcsogás, szürsölés, böfi) egyél!

A szalvétát szalvétának használd!

Köhögés, tüsszentés, orrfúvás esetén fordulj el az asztaltól, s használd a zsebkendődet!

A kenyeret csak a kosárral együtt nyújd!

A használt evőeszköz helye a tányéron és nem az abroszon van.

A fogpiszkálót, ha használsz, a másik kezzeddel takard el!

Amit már megérintettünk, vegyük is ki. Ne válogassunk!

Amit kiszedtünk, illik is megenni!

Évés közben a tányérok maradjanak a helyükön.

Ha koccintunk, nézzünk szembe a partnerünkkel!

Menzás:

Gyülekezésakor ne kiabálj és ne lökdösődj!

Vállalj asztaltakarítást, hisz gondoldj arra, te is szívesebben ülsz tiszta asztalhoz!

Évés előtt kíváncsi jó étvágyat, utána pedig köszönd meg az ételt!

A rágógumit ne ragaszd az asztallap, illetve a tányér alá!

Ülve szedd teli a tányérod!

Ne kritizáld az ételt, örülj neki, hogy neked még ez mindennapi lehetőséged!

Ne dobd ki! Hasznosítsd újra!

Nem minden hulladék, ami annak látszik! Mielőtt a szemétkosárba dobnád a banánhéjat, vagy épp az elárvult zoknit, olvasd el tippjeinket!

Használt alufólia

A gyűrt alufóliát dörzsöztűcsként hasznosíthatod újra. Formázz belőle kézre álló gombócot, és tisztítsd meg vele a zsíros edényeket.

Banánhéj

Ha szereted a banánt, azzal a rózsáid is jól járnak, a banánhéj ugyanis kiválóan alkalmas a rózsák trágyázására. A héjakban lévő kálium táplálja és ellenállóbbá teszi a rózsatöveket.

Nincs más dolgod, mint a bokrok tövében elásni a héjakat.

Pukkanós fólia

A pukkanós fólia játéknak sem rossz, de alkalmas arra is, hogy a gyümölcsöket megóvd a megnyomódástól. Béleld ki pukkanós fóliával azt a dobozt vagy rekeszt, amiben a gyümölcsöket szoktad tartani!

„Elárvult” zokni

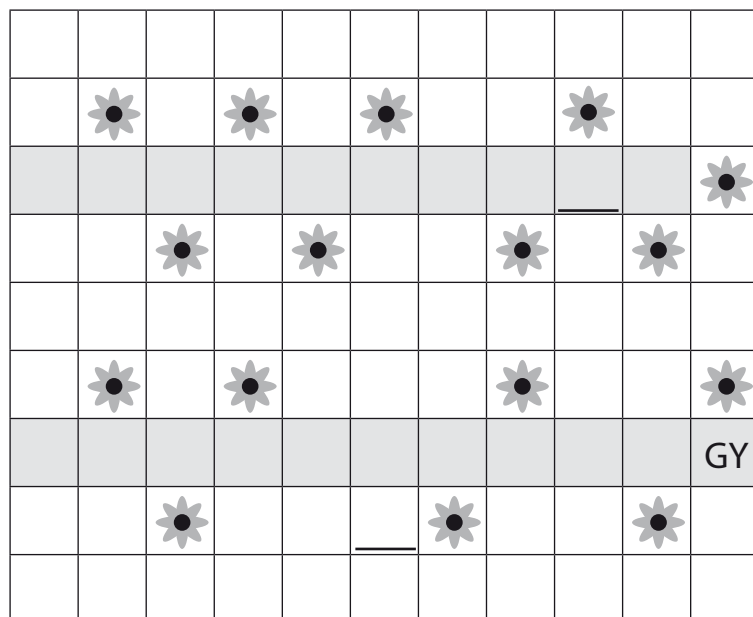
Az elárvult, fél pár zoknik kábelrendezőként kezdetnek új életet. Vágd ki a zokni orrát, húzd a kábelekre, így búcsút mondhat a ronda, kócos kábelrengetegnek.

Post-it

A feleslegessé vált jegyzeteket tartalmazó post-it-ekkel könnyedén kitakaríthatod a számítógéped billentyűzetét. Csúsztasd a cetlik ragacsos felületét a billentyűk közé, és lassan húzd végig. A réseken összegyűlt por és a morzsák ráragadnak a cetlire.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Két szomszéd találkozik. Az egyik összecsapja a kezét, és azt mondja:

– Hogy néz ki maga?

Mire a másik:

– ...

A választ a rejtvényben találod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: CY, ET, IC, JA, OB, RÉ, RO, SO, TO.

Hárombetűsek: ADA, ALI, BOR, DON, ESZ, ÉRA, GYÁR, IBI, JAM, NYÚ, OLT, RÉN, SÜL, YIZ.

Ötbetűs: TOKOD.

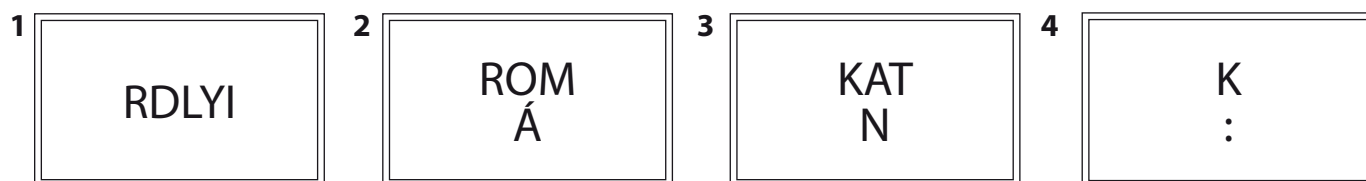
Hatbetűsek: BECSÉN, TEFLON.

Hétbetűs: AJÓTETT.

Kilencbetűs: PAKOLGATÓ.

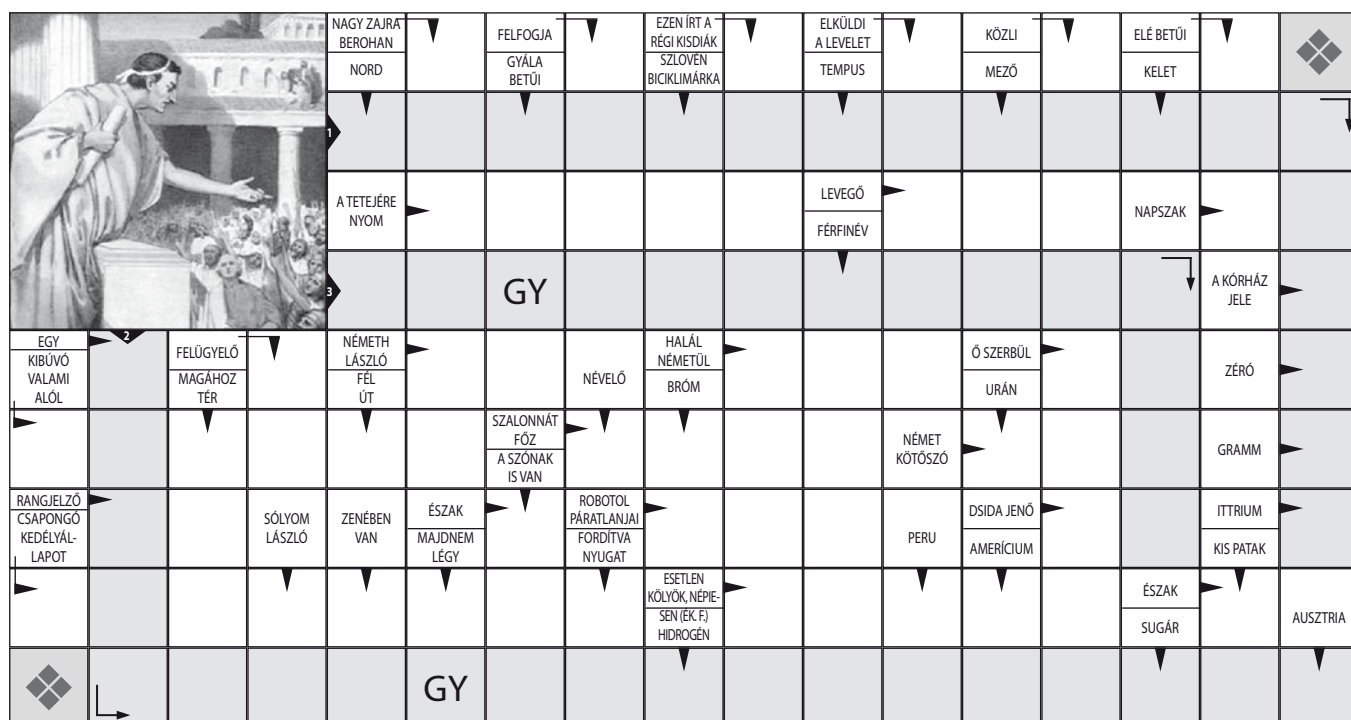
Tizenegy betűs: LISZTFERENC, ÓRAADÓTANÁR, PERNAHAJDER.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (6.)

Rejtvényünkben egy népi bölcsességet rejtettünk el.

Keresztszámok

			2	8	4			
			5	9	1			
			8	7	6			
3	4	7				3	8	6
6	7	4				6	4	9
4	1	2				8	2	3

Egészítsd ki a számokat 1-től 9-ig úgy, hogy a három vízszintes és a három függőleges sorban a számjegyek összege egyforma legyen.

6	2	3
7	1	8
5	2	3

Betűsakk

Ő		L		E		B	
	Á		J		B		R
N		O		J		A	
	S		E		Z		Z
A		D		E		Z	
	Á		T		U		N
Y		N		A		E	
	E		V		L		D

A felszabdalt sakktábla darabjait rakd olyan sorrendbe, hogy a futólépés szabályai szerint a betűket összeolvasva egy közmondást kapj eredményül.

Játék a szavakkal

			E		
	Z				
			N		

BALETT

GONDOS

SAJNOS

SZÁMOS

SZÓNOK

TAKÁCS

A fenti szavakat rakd be a rejtvényrácsba úgy, hogy az átlóban egy bácskai helység neve alakuljon ki.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				

Meghatározások:

1. Függőzár
2. Alagút szerbül
3. Folyami kavics
4. A nyelőcső része
5. Otthonunk

Az átlóban egy bácskai helység nevének kell kialakulnia. Szerbül Šupljak.

Lóugrásban

1			2		
CS	K	L	A	E	Ő
Y		R	R		K
O	O	A	SZ	G	D

A lóugrás szabályai szerint fejsd a rejtvényeket. Az első megfejtése egy téli sporteszköz, a másodiké egy nyári sporteszköz.

A 5. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Várja csak ki a végét tanár úr, a nagybátyám a bíró.

Betűrejtvények

1. ki áll mellette, 2. egyedülálló, 3. nevel, 4. eszes,
5. osztag, 6. félk

Szókihúzó

– Nagy verekedés.

Játék a szavakkal

Zombor

Számlogika

99/74 A felső sorban a számokhoz hozzáadunk 17-et, az alsó sorban a számokból kivonunk 21-et.

Betűpótlás

Zenta

Betűdominó

Kodály Zoltán

A 4. skandináv rejtvény megfejtése

SZÖKŐÉV

Könyvjutalmat kap:

Pósa Brigitta, Orom-Doline

Attila, a hunok csillaga

Írta: Kiss Ferenc
Rajzolta: Fazekas Attila

(Folytatjuk)

Machu Picchu

„Hihetetlen álomnak tűnt... Vajon mi lehetett ez a hely?”

– Hiram Bingham, amerikai felfedező Machu Picchuba érkeztekor

Az amerikai Hiram Bingham által vezetett expedíció öszvérekkel vonult ki Peru ősi inka városából, Cuzcóból 1911 júliusában, remélve, hogy eléri Vilcabamba inka erődjét, mely utolsóként hódolt be a spanyol gyarmatosítóknak. Így ért véget 1572-ben egy olyan birodalom legyőzése, mely virágzásának tetőpontján 4000 kilométerre terjedt ki, Ecuadorától Chiléig. A csapat az Urubamba folyó völgye mentén tartott északnyugatra, és végül egy mély, kanyargó kanyonba ért. Hőfödte hegyek emelkedtek a felhők fölé, meredek sziklákról verődött vissza a tájtékos zuhatagok robaja.

Bingham egy helyi farmerrel találkozott a pihenő közben, aki a közeli Huayna Picchu hegy romépületeiről mesélt. Másnap, július 24-én a farmer felvezette a kétkedő amerikai a meredek, fától kusza, kígyóktól hemzsegő emelkedőn. Bingham ámulattal vette észre a csúcs közelében a hosszú, kőburkolatos teraszort, majd inka házak kőfalaihoz ért, amelyeket moha és növényzet borított. Egy mást követtek a meglepetések: embermagasságnál nagyobb fehér gránittömbökből emelt épületek, romos templomok, közterek, fürdők és udvarok bontakoztak ki és döbbenették meg a felfedezőt, aki bizonytalanul kérdezte önmagától: „Elhinné-e bárki, hogy mit találtam?”

Bingham később újból felkereste a helyszínt, és elkezdte az ásásokat. Meg volt róla győződve, hogy Vilcabamba városát találta meg. Az újabb kutatások megcáfolták, hiszen ezt a várost az északnyugati, őserdő borította Espiritu Pampa térségében fedezte fel, s Vilcabamba másutt feküdt. Mégis Bingham romjai váltak a leghíresebb Dél-Amerikában, és ma Machu Picchu (régi csúcs) néven ismertek.

Bingham útja Cuzcótól mintegy 96 kilométerre több napon át tartott. A mai utazó órák alatt érheti el Machu Picchut. Vonattal, majd autóbusszal juthat el a rendkívüli látványt nyújtó helyhez.

A Machu Picchunak nevezett város a Huayna Picchu és a Machu Picchu csúcsa közötti nyergen fekszik, mintegy 610 méter magasan a völgy szintje felett. Valamikor a 15. században talán kis erődített inka városnak épült. Lakóinak száma ezer körül lehetett, úthálózat kötötte össze a többi Andok helységbeli várossal, és még mielőtt 1572-ben Vilcabamba elesett volna, elnéptelenedett. A spanyolok sohasem találtak rá, így nem pusztították el, csodaszámba megy érintetlenül megőrzött állapota.

Machu Picchu tervezése és építése a paloták, templomok, lakóházak, lépcsők, vízcsatornák, kutak és mezőgazdasági teraszok többszintű együttesével mestermunkának számít. Lehetséges, hogy az inka építésszek agyag- vagy kőmodell után dolgoztak. Az biztos, hogy a munkások igavonó barmok és fémszerszámok nélkül, görgőkkel és emelőkkal szállították a helyszínre az óriási gránittömböket. Az építés helyén formálták és csiszolták a köveket, majd habarcskötés nélkül, hajszálpontosan illesztették egymáshoz.

Az inka társadalom magas szervezett-ségű és hierarchikus felépítésű volt. Machu Picchu tükrözte ezt, a nemesek, papok, kézművesek és átlagemberek a város különböző területein éltek, ismerték saját jogait, kötelességeiket, kiváltságait, sőt a hozzájuk illő öltözeteket is. A Fő tér volt a városi élet középontja, az ünnepélyek és a vásárok

színtere. Az előkelők lakóházai és hivatalai a teret övező teraszokon helyezkedtek el, a parasztok nyerskő háza az alsóbb szinteken épültek. Zsúptetőjük fűből készült, középen, az udvarokon végezték a házimunkákat az inka asszonyok.

Machu Picchuban nincsenek látványos épületek, amelyek versenyre kelhetnének a környező hegyormokkal. A természet adta csodálatos környezethez alkalmazkodtak. A Háromablakos Templom trapéz alakú ablakait úgy tájolták, hogy keretet nyújtsanak az Andokra néző káprázatos látképeknek. Ez és a mellette álló Főtemplom egyszerű, U alakban épült, talán lefedés nélkül, hogy a papok megfigyelhessék a Nap, a Hold és a csillagok járását, az inka istenségeket. Az inka uralkodók napkirályok voltak. Isteni ősíket, a Napot a termésnek nyújtott meleg és fény miatt imádták. A két templomon túli kis domb tetején van a szentséges Intihuatana, a „Nap tartóoszlopa”. A rövid, csaknem derékszögű pillérrel koronázott, alacsony, szabálytalanul lépcsőzött kőemléken pányváltak meg jelképesen a Napot a téli napforduló idején, hogy biztosítsák visszatérését a következő évben. Machu Picchu ama ritka történeti helyek egyike, melyből árad a nyugalom, mivel elke-rülte a pusztulás. Ám páratlan helyzetét fekvésének is köszönheti, az Andok ködös csúcsai között mintha kő sasfészek lenne, félúton az égbolt felé.

Rajzfilmek időszaka

Az idén egyesítik erejüket a Marvel szuperhősei: a veszély akkora lesz, hogy nem lesz elég egy hős, szinte mindegyikre szükség lesz. A Bosszúállók produkció sorába áll Hulk, a Vasember, Thor, Amerika kapitány, de a Fekete özvegy is. Robert Downey Jr. mellett Scarlett Johansson, Samuel L. Jackson, Mark Ruffalo, Jeremy Renner és Chris Evans is látható lesz az „all-star válogatottban”. Ebben az évben a Pókember és a Jégkorszak rajongói már a negyedik részekre számíthatnak. Következzen még néhány rajzfilmes hír.

Phineas és Ferb, meg a rap

Dan Povenmire neve leginkább a Family Guy miatt cseng ismerősen mindenkinek, aki csak azért szállt ki az alkotói csapatból, hogy megcsinálja saját rajzfilmjét, a Phineas és Ferböt. Nemrég társával, Jeff Marshsal együtt készítettek egy rapszakot, amely bemutatja a sorozat készítésének egyes folyamatait.

A rapvideóban a Phineas és Ferb két társalkotója, Dan Povenmire és Jeff Marsh szerepel, akik az 1990-es években ismerkedtek össze, amikor a Simpson család rajzolóiként dolgoztak együtt. A videó bemutatja, hogyan készül el egy animációs rajzfilm, valamint érdekességeket is meg tudhatnak a rajongók az alkotókról. Kiderül: hogy az animátorok csak egy epizódleírást kapnak, és utána pontos forgatókönyv nélkül állnak hozzá a rajzoláshoz; a munkahelyüket viccesen Mouse House-nak (Egér Háznak) hívják; még nyaraláskor is magukkal viszik a vázlatfüzetüket, és dolgoznak; a fázisrajzokat Kínában készítik el; minden epizódot tesztelnek a közönséggel, és amelyik rész kicsit unalmasabb, azt újrarajzolják.

A Simpsons család és a WikiLeaks

A WikiLeaks alapítója, Julian Assange saját magának „kölcsonzi” hangját a Simpson család 500. epizódjában. A jubileumi rész Al Jean producer elmondása szerint arról fog szólni, hogy Homer és Marge megtudják: Springfield lakói titkos gyűlést tartanak, mert megelégtették a család viselt dolgait, és ki akarják zavarni őket a városból. Simpsonék a hírek hallatán bujkálni kezdenek, és rejtékhelyüket pont Assange szomszédságában találják meg, aki áthívja őket videózni, és levetíti nekik egy afgán esküvő felvételét, amelynek résztvevőit lebombázzák.

A házi őrizetben lévő Assange még a nyáron mondta fel a szövetségét. Tartózkodási helyét maguk a sorozat készítői sem ismerték, a producer egyenesen Los Angelesből irányította őt. Az 500. Simpsons-epizód amerikai premierje a napokban lesz, és a producer szerint néhány másik híres ember is felbukkan majd benne.

Egymásnak ugrottak a Pókember alkotói

A Pókemberről zenés előadás készült, amely hatalmas port kavart. Julie Taymort, a rendezőt száműzték a showból, erre ő beperelte a producereket állítólagos kifizetetlen jogdíjak miatt. Ezek után a producerek indítottak pert az exrendező ellen, azt állítva, hogy az előadás túl sötét lett, emellett összeférhetlenségre hivatkoznak, azt mondják, Taymor semmiben nem volt partner.

Igazából már a kezdet sem volt egyszerű, hiszen a problémák egymást követték: lesérültek a szereplők, a premiért el kellett halasztani, és egyébként is általánosan rossz közvélemény uralkodott a Pókemberrel kapcsolatban.

Taymor – aki Tony-díjat nyert az Oroszlánkirályért – a musical eredeti forgatókönyvén dolgozott, mielőtt mennie kellett. A jogi lépéseket pedig azért kezdeményezte, mert mint fogalmazott: a show készítői a továbbiakban illetéktelenül és jogtalanul használták fel az írását. A producerek ügyvédjei viszont azt állítják, Taymor nem olyan munkát végzett, mint amelyet elvártak tőle:

„Taymor megtagadta egy olyan musical elkészítését, ami azt az eredeti, családias-barátságos pókember történetet követi, amelyet a Marvel-féle képregények is ábrázolnak, és amire egy rendkívül sikeres mozitrilógia is épült” – áll a közleményükben.

„Ehelyett Taymor – aki még a musicalbe kerülése előtt bevallotta, hogy soha nem volt valami nagy Pókember-rajongó – ragaszkodott hozzá, hogy egy sötét hangulatú Pókembert hozzon létre” – tették hozzá.

Taymor ügyvédje a gyártók viszontkeresetét alaptalannak nevezte, és az ügyfele a továbbiakban is ragaszkodik hozzá, hogy alkotói jogainak érvényt szerezzen. A rendező ugyanis az állítja, hogy a musical készítői felháborítóan félrejellemzték őt, és mindenáron bemocskolniák a hírnevét.

A problémák ellenére a musical a Broadway-történelem legkelendőbb darabja lett. Nemrég közölték például, hogy a Spider-Man: Turn Off the Dark – amelynek zenéjét a U2-s Bono és The Edge jegyzi – a karácsonyi időszakban egy hét alatt kilenc előadással csaknem hárommillió dollárt hozott a konyhára.

A darab elkészítése egyébként összesen hetvenöt millió dollárba került, és ezzel a Broadway-történelem legdrágább alkotása lett.

Összeállította: L. M.

Madonna superjelmeze

A Nap birodalmának pompáját varázsolta a Super Bowl szünetében a színpadra Madonna, aki az amerikai futball Indianapolisban megtartott szuperdöntőjéhez méltóan, lehangoló produkciót ígért a nagy eseményre.

Egyiptom királynőjeként, fején aranydíszszel – Phillip Treacy alkotása – és fekete Givenchy ruhában adta elő legnagyobb slágereit, a Vogue-ot, a Like a prayert, a Musicot, és új dalát, a Give me all you Luvin' címűt. A pop királynőjét egy első ránézésre is századnyi egyiptomi és római katona vette körül a

színpadon, ők hozták be azt az aranytrónt is, amelyen az énekesnő először feltűnt.

Madonna egyetlen apró mellélépéstől eltekintve, végigénekelte és -táncolta a minikoncertet, és bár gyakran pördült meg a tengelye körül, és tartózkodott fejfelé lefelé is, neki sikerült elkerülnie Janet Jackson legendás ruhabalesetét. Annak idején egy világ hördült fel, amikor Justin Timberlake letépte Janet fél melléről a ruhát. Az elkövetők szerint véletlen volt, bár sokan szándékosságot sejtettek a Super Bowlhoz méltatlan magamutogatás mögött.

Eminemet egy hajléktalan pereli

Egy híres autócég Eminemet kérte fel új modelljének népszerűsítésére, és a rapper az autó reklámcáának választották. Eminem ezzel természetesen nem kevés pénzt keresett, de könnyen megtörténhet, hogy az egész összegnek búcsút mondhat egy igencsak kellemetlen per miatt. Az énekest ugyanis beperelte egy amerikai hajléktalan, aki egy kézzel írott keresetet nyújtott be a New York-i Kerületi Bíróságra, és azt állítja, hogy a reklám alapötlete az övé. A sztorija viszont meglehetősen furcsa: a férfi ugyanis azt állítja, hogy tavaly ősszel együtt vacsorázott egy étteremben Christina Aguilera-val és az énekesnő férjével, Jordan Bratmannel. A vacsora alatt Aguilera felhívta Eminemet, majd

átadta neki a telefont, és azt kérte, adjon ötleteket a rappernek a reklámmal kapcsolatban. Ő ezt megtette, de Eminem lenyúlta az egész koncepciót, és ezért nem kevesebb, mint kilenc millió dolláros kártérítést követel.

Uggie visszavonul

Nyugdíjba vonul a világhírűvé vált kutya, Uggie. A tízéves Jack Russell terrier két gálán, az Oscar- és az Arany Nyakörv-díjátadón jelenik még meg a nyilvánosság előtt, ezt követően legfeljebb csak kisebb szerepekben lesz látható:

– Itt-ott még közkívánatra felbukkanhat, de nem akarom többé, hogy túlórázzon – mondta az állat edzője, aki viszont örülne, ha az Oscar-gálán Uggie adhatná át az egyik nyertes nevét tartalmazó borítékot Billy Crystal műsorvezetőnek.

A némafilmesben George Valentin legjobb barátját játszó kutyát egy kampány keretében egyébként megpróbálták a legjobb mellékszereplő kategóriájában jelöltetni is az Oscarra, de ez nem jött össze. A kifejezetten színész-kutyáknak kitalált Arany Nyakörvre viszont nemcsak a francia alkotásban, hanem a Vizet az elefántnak című filmben játszott szerepe miatt is esélyes. A némafilmes forgatásán sokszor napi tizenhat órán át dolgozó kutya utódja valószínűleg fiatalabb testvére, Dash lesz, aki néhány jelentben már helyettesítette őt.

Színházban is játszik

Danny DeVito, 67 évesen, az idén tavasszal debütál a londoni West Enden. A filmszínész Neil Simon híres darabjában, a Napsugár fiúkban lép színpadra, amelyet először 1972-ben mutattak be a Broadwayn, majd három évvel később Walter Matthau és George Burns főszereplésével a mozivásznonra is adaptáltak. Noha leginkább filmszerepeit jegyzi, Danny DeVito a karrierje elején már játszott színházban: 1971-ben a Száll a kakukk fészkére színpadi verziójában tűnt fel, amely szerepét aztán a Ken Kesey-regény moziváltozatában is megismételte. Az Ikrekből, a Rózsák háborújából és a Batman visszatérből ismert, producerként, majd rendezőként is dolgozó művész a West Enden, a Harry Potter-filmekben is játszó Richard Griffiths oldalán mutatkozik be.

Szabadeséssel az űrből

A Red bull Stratos team a végső simításokat hajtja végre ahhoz, hogy a világűr pereméről (36 576 méterről) kiugorjon Felix Baumgartner rekorddöntő. 1960-ban az amerikai hadsereg tudósai kíváncsiak voltak, hogy vajon milyen magasságban van még értelme a katapultot használni, vagyis milyen magasságból lehet még túlélni a zuhanást. Az amcsik bele is kezdtek rendesen, mindjárt 30 ezer, pontosan 31 333 méter magasságból próbálkoztak. A tesztalany akkor Joe Kittinger, az Egyesült Államok légierijének ezredese személyében öltött testet. Szinte hihetetlen, de túlélte! Félő volt ugyanis, hogy a nagy sebességű zuhanás közben a kinyíló ejtőernyő fékező hatása gyilkos lesz, de szerencsére minden a legnagyobb rendben ment.

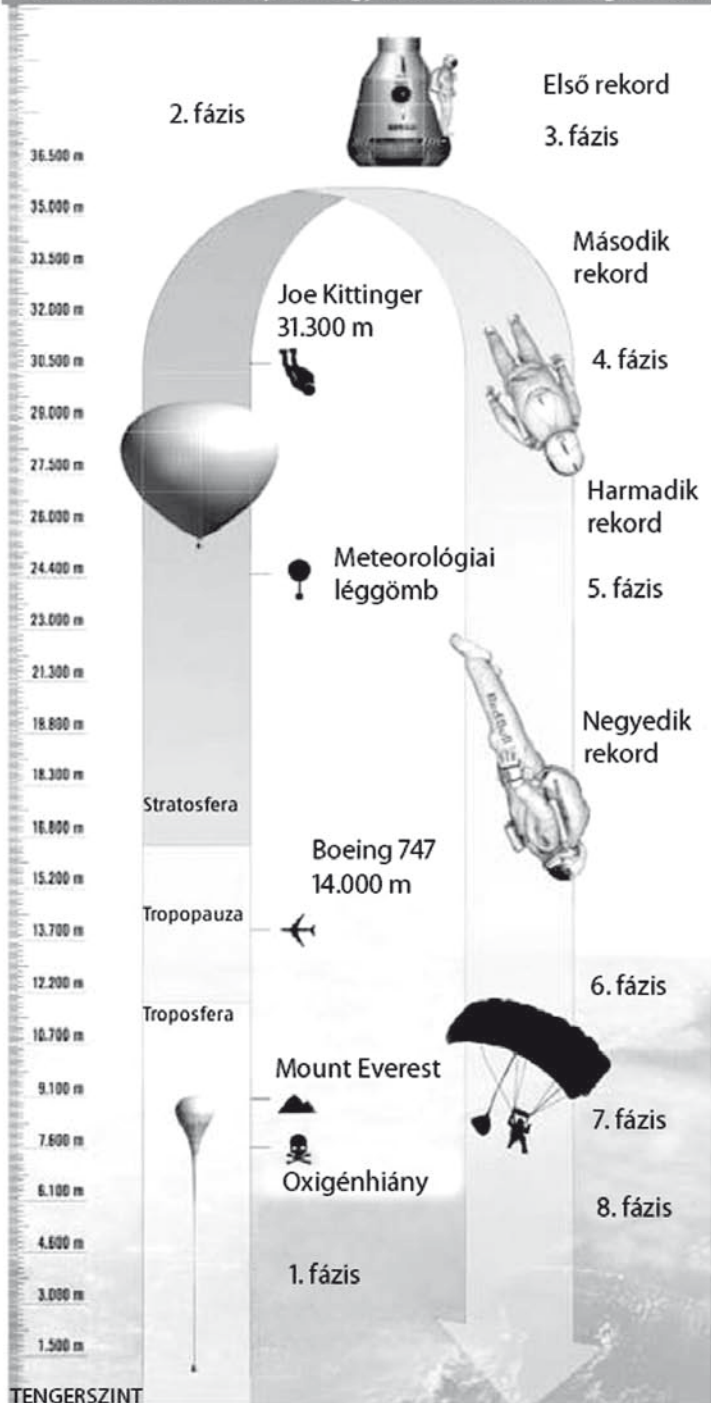
Azóta sem sikerült senkinek megdöntenie a nem hivatalos világrekordot. Michael Fournier pár éve készült a megdöntésre, ám végül meghíúsult a terve.

A salzburgi származású Felix Baumgartner lehet az új trónfosztó, ráadásul a legmagasabbról végrehajtott ugrás rekordján túl a hőléggalonnal megszerzett magassági rekordot (merthogy azzal emelkedik a kellő magasságba), a szabadesés során átlépett hangsebességi rekordot (még magával sem tud majd beszélni, mert lemarad a mondandójáról) és a leghosszabb ideig tartó földet érési rekordot (már-már unalmas lesz) is bezsebelheti. A védőruházat és egyéb műszaki segítség (mint mondjuk egy repülőgép) nélkül átlépett sebességi rekorddal egyidejűleg az orvostudomány számára is olyan információkat fog produkálni, amilyeneket soha ezelőtt nem tudtak rögzíteni. Az Új-Mexikóban található Roswell légterében várhatóan még ebben az évben végrehajtják a nagy ugrást, de pontos időpontról egyelőre nem tudni.

Felix Baumgartner

BAUMGARTNER és csapata négy rekordot készül megdönteni

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

Szekeres László
Alapítvány

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. megbízott igazgatója: **Bordás Győző** ■ A Magyar Szó napilap megbízott főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Károls Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária, † Barátság Zoltán ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szek@jopajtas.info ■